

~ Σύλλογος Φίλων Κάστρου Μεθώνης ~

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Τόμος 3

Τεύχος 22

Ιούνιος 2021

ISSN 2653-8652

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ & ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ

Προγραμματική Συμφωνία & Χρονοδιάγραμμα Εκκρεμότητες – Προβληματισμός – Ευκαιρίες

Στις 9 Απριλίου 2021 υπογράφηκε στο ΥΠΠΟΑ η προγραμματική συμφωνία για την αποκατάσταση και ανάδειξη του Κάστρου με προϋπολογισμό 475.000 ΕΥΡΩ και διάρκεια 30 μηνών (με πιθανή επέκταση άλλων 10). Η δαπάνη θα καλυφθεί από το ΥΠΠΟΑ (195.000 ΕΥΡΩ), την Περιφέρεια (250.000 ΕΥΡΩ) και το Δήμο Πύλου – Νέστορος (30.000 ΕΥΡΩ). Περίληψη του περιεχομένου της συμφωνίας υπάρχει στις επόμενες σελίδες. Η προγραμματική αφορά εκπόνηση μελετών και αρχαιολογικών ερευνητικών εργασιών. Αποτελεί το πρώτο – αλλά σημαντικό βήμα – μιας επίπονης προσπάθειας η οποία θα ολοκληρωθεί τα επόμενα χρόνια.

Αισθανόμαστε ικανοποίηση από το γεγονός ότι η πολυετής προσπάθεια του συλλόγου μας - θυμίζουμε ότι το 2010 θέσαμε δημόσια το πρόβλημα του δυτικού τείχους - αρχίζει να αποδίδει καρπούς.

Θα είμαστε ιδιαίτερα ικανοποιημένοι αν οι αρμόδιοι είχαν κινητοποιηθεί πριν τις πρόσφατες καταρρεύσεις και είχε αξιοποιηθεί η προγραμματική περίοδος 2016 - 2020 του ΕΣΠΑ για την εκτέλεση σωστικών έργων και έργων αναστήλωσης. Δεν έγιναν όμως οι απαραίτητες μελέτες και τώρα οι υπηρεσίες θα πρέπει να ολοκληρώσουν έγκαιρα τις απαιτούμενες μελέτες ώστε να υπάρχει η δυνατότητα ένταξης των έργων που θα ακολουθήσουν σε κάποιο χρηματοδοτικό πρόγραμμα.

Στις επόμενες σελίδες υπάρχουν αναλυτικές πληροφορίες για το περιεχόμενο της προγραμματικής συμφωνίας, την εκτίμηση του κόστους των αναγκαίων έργων και τα χρηματοδοτικά εργαλεία που προτίθεται να χρησιμοποιηθούν για την εκτέλεση των έργων.

Είναι γεγονός ότι υπάρχουν ακόμα αδιευκρίνιστα σημεία αλλά και εκκρεμότητες που προκύπτουν από το κείμενο της προγραμματικής (αποκατάσταση φωτισμού, ψηφιακή αποτύπωση, συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στη συνολική προσπάθεια). **Όλα αυτά δημιουργούν προβληματισμό και θα τα συζητήσουμε σε εκδήλωση που θα διοργανώσουμε στη Μεθώνη στις 18 Σεπτεμβρίου 2021.**

Θεωρούμε ότι οι αρμόδιοι θα πρέπει να βγάλουν τα σωστά συμπεράσματα από το αποτέλεσμα του τρόπου διαχείρισης του μνημείου. Εμείς απλά επαναλαμβάνουμε αυτά που είχαμε γράψει στο προηγούμενο Ε.Δ.

Η πρακτική του «αναστηλώνω ότι καταρρέει» (βλέπε πύλη του λιμανιού) είναι ασύμφορη από οικονομικής πλευράς και δυνητικά επικίνδυνη για ανθρώπινες ζωές. Οι σωστικές ενέργειες πρέπει να γίνονται έγκαιρα και προληπτικά για να αποφευχθούν καταστάσεις μη αναστρέψιμες.

Θεωρούμε ότι ένα νέο δόγμα που θα βασίζεται στην παρακολούθηση και την πρόληψη είναι πλέον περισσότερο από αναγκαίο.

Η ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ	1
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΞΗ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ	2 - 5
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ	6
ΑΡΘΡΟ κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΦΟΥΤΑΚΗ	7 - 13
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ	13
ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΟΥ 1821	14
ΚΥΚΛΑΔΕΣ, ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	15
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ	16 - 17
ΑΡΘΡΑ Π. ΘΕΜΕΛΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΘΩΝΗ	18 - 19
ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ ΣΤΟ “ 2022 WORLD MONUMENTS WATCH ”	20 - 21
ΜΙΑ ΑΠΟΓΟΝΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΜΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗ	22
ΣΥΝΤΟΜΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ	23
Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	24

ΟΙ ΕΠΙΣΗΜΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ

Παραθέτουμε συνοπτικά τις ανακοινώσεις του Υπουργείου Πολιτισμού με βάση τις απαντήσεις οι οποίες δόθηκαν εγγράφως σε πολιτικά κόμματα και βουλευτές στο πλαίσιο της διαδικασίας κοινοβουλευτικού ελέγχου.

Ο ΣΦΚΜ έχει ως αρχή να διασφαλίζει την ακρίβεια των στοιχείων που παραθέτει και στο πλαίσιο αυτό αναφέρονται οι πηγές και ακριβή αποσπάσματα των σχετικών αποφάσεων ή δηλώσεων εντός εισαγωγικών. Από τις αποφάσεις και τις δημόσιες δηλώσεις έχουμε τα παρακάτω δεδομένα:

➤ Δέκα χρόνια πριν (το 2011) το τότε Υ.ΠΟ.Τ. σε επιστολή του προς τη Βουλή αναφέρει: «... τα κάστρα αποτελούν τεράστιες εκτάσεις μνημειακής αρχιτεκτονικής (το κάστρο της Μεθώνης είναι το μεγαλύτερο στο ελλαδικό χώρο ...)»

➤ Το Υπουργείο (2021) χαρακτηρίζει το κάστρο της Μεθώνης ως ένα πολύ σημαντικό μνημείο.

«... Συνεννοηθήκαμε για τις επόμενες Προγραμματικές Συμβάσεις, από τις οποίες **θα ξεχωρίσω δύο**: Η πρώτη είναι η Προγραμματική Σύμβαση για την εκπόνηση μελετών για το **Κάστρο της Μεθώνης**, ένα πάρα πολύ σημαντικό μνημείο...».

Δήλωση κ. Υπουργού ΥΠΠΟΑ στο τέλος του 2020

➤ Σε απάντηση ερώτησης του βουλευτή Μεσσηνίας κ. Ι. Λαμπρόπουλου (12-1-2021) η κ. Υπουργός γράφει:

- Στο ΕΣΠΑ 2007-2013 εντάχθηκε το έργο της αποκατάστασης του ΝΑ επιθαλάσσιου πύργου και η μερική αποκατάσταση ενός κρατήρα του δυτικού τείχους.
- Στο ΕΣΠΑ 2014 - 2020 δεν εντάχθηκε κανένα έργο ούτε εκπονήθηκαν μελέτες το ίδιο χρονικό διάστημα.
- Την περίοδο 2015-2020 έγινε μία και μόνο αναστήλωση (αποκατάσταση μερικής κατάρρευσης της πύλης του λιμανιού).
- Για το θέμα της αποκατάστασης του φωτισμού (έργο «Κάστρων Περιίλων») γίνεται περιορισμένη αναφορά στην συνδρομή του ΣΦΚΜ για το έργο της μερικής αποκατάστασης (αλλά - δυστυχώς - τεχνικά λανθασμένης) τμήματος του ανατολικού τείχους μετά από επίμονες παραστάσεις του ΣΦΚΜ.
- Την περίοδο 2015-2020 έγιναν και «καλλωπιστικές ενέργειες» όπως η «τοποθέτηση κιγκλιδωμάτων κατά μήκος του δυτικού τείχους» και «η τοποθέτηση ανοξείδωτων καλαθιών για τα απορρίμματα». Δεν αναφέρεται όμως ότι η τοποθέτηση νέων καλαθιών, σε αντικατάσταση των διαλυμένων, έγινε μετά από παρέμβαση του ΣΦΚΜ στο Υπουργείο Πολιτισμού το 2013. Σημειώνεται ότι ο σύλλογός μας προσέφερε τρία από αυτά τα καλάθια.

➤ Σε άλλες πρόσφατες δηλώσεις τόσο της κ. Υπουργού όσο και του κ. Γ. Γραμματέα Πολιτισμού ανακοινώθηκαν δύο ακόμα παρεμβάσεις:

(α) η αναβάθμιση του φωτισμού του μνημείου και (β) η εκπόνηση ενός Γενικού σχεδίου (Master Plan) για την ολιστική ανάδειξη του Κάστρου.

ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

Στις 6 Απριλίου 2021 υπογράφηκε στο ΥΠΠΟΑ η προγραμματική συμφωνία για την προστασία και ανάδειξη του κάστρου της Μεθώνης μεταξύ ΥΠΠΟΑ – περιφέρειας Πελοποννήσου και Δήμου Πύλου – Νέστορος. Το περιεχόμενο της συμφωνίας και η χρηματοδότηση κάθε πλευράς περιγράφεται στο κείμενο που ακολουθεί.

«Αποκατάσταση και ανάδειξη Κάστρου Μεθώνης και εκτέλεση υποστηρικτικών αρχαιολογικών εργασιών».

Η σύμβαση του υπουργείου Πολιτισμού, της Περιφέρειας Πελοποννήσου και του Δήμου Πύλου - Νέστορος για την υλοποίηση των απαιτούμενων μελετών έχει προϋπολογισμό 475.000 ευρώ. Το υπουργείο θα διαθέσει 195.000 ευρώ, η Περιφέρεια 250.000 ευρώ και ο Δήμος Πύλου - Νέστορος 30.000 ευρώ. Αντικείμενο της προγραμματικής σύμβασης είναι:

ΥΠΟΕΡΓΟ 1 Η εκπόνηση μελετών στερήσεως στο δυτικό και ανατολικό επιθαλάσσιο τείχος
ΥΠΟΕΡΓΟ 2 Η εκπόνηση μελετών στερήσεως και αποκατάστασης για το επιθαλάσσιο οχυρό Μπούρτζι
ΥΠΟΕΡΓΟ 3 Η ανάθεση ερευνητικού προγράμματος για την αποκατάσταση της Ακρόπολης του κάστρου, της διαδρομής πρόσβασης και των πυλών
ΥΠΟΕΡΓΟ 4 Η υποστήριξη αρχαιολογικών εργασιών που κρίνονται απαραίτητες για την ανάδειξη του Κάστρου (καθαρισμοί, αποχρωματώσεις, ανασκαφικές εργασίες κλπ.)
ΥΠΟΕΡΓΟ 5 Η εκπόνηση μελετών για την αποκατάσταση των οθωμανικών λουτρών.
Το σύνολο των μελετών και των εργασιών προβλέπεται ότι θα ολοκληρωθεί σε 30 μήνες».

Στην κοινή επιτροπή παρακολούθησης της σύμβασης από την πλευρά του Δήμου μετέχουν: ως τακτικό μέλος ο πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου κ. Κων. Ρομπάκης και ως αναπληρωματικό η Δημοτική σύμβουλος Ελένη Μιχελή.

Η Υπουργός κ. Λ. Μενδώνη και ο Περιφερειάρχης κ. Π. Νίκας κατά τη υπογραφή της σύμβασης

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ Συνέντευξη τύπου της Υπουργού Πολιτισμού

Στις 12 Μαΐου 2021 δόθηκε συνέντευξη τύπου της Υπουργού κ. Λ. Μενδώνη και παρουσιάστηκε η πρόταση του ΥΠΠΟΑ για ένταξη του έργου των πολιτιστικών διαδρομών στα έργα του Ταμείου Ανάκαμψης.

Η πρόταση περιλαμβάνει πέντε πολιτιστικές διαδρομές και σε μία από αυτές περιλαμβάνεται και το κάστρο της Μεθώνης. Πρόκειται για την πολιτιστική διαδρομή με τίτλο: «Δίκτυο κάστρων: Από το Βυζάντιο έως την Οθωμανοκρατία».

Παραθέτουμε εκτεταμένο απόσπασμα της συνέντευξης τύπου με έμφαση στο τμήμα της που αναφέρεται στο κάστρο της Μεθώνης. Έχουν υπογραμμιστεί ορισμένα σημεία τα οποία θεωρούμε σημαντικά.

«... Πολλοί μιλάμε για πολιτιστικές διαδρομές και πολλές φορές, τα τελευταία, τουλάχιστον, χρόνια. Για λόγους ιστορικούς να πούμε ότι η **πατρότητα της ιδέας των πολιτιστικών διαδρομών ανήκει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο**. Οι θεματικές πολιτιστικές διαδρομές θεσμοθετήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο με σκοπό τη δημιουργία γόνιμου εδάφους για την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού...

Οι πολιτιστικές διαδρομές έχουν συνήθως κοινούς στόχους. Την **προσέλευση επισκεπτών στη συγκεκριμένη περιοχή, την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, τη δημιουργία αναπτυξιακών προϋποθέσεων και ευκαιριών για τις επιχειρήσεις και τους παραγωγούς προϊόντων και υπηρεσιών που δραστηριοποιούνται στη συγκεκριμένη διαδρομή. Την προσέλευση νέων επενδύσεων, την τόνωση της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας, την εξασφάλιση πόρων και τη συντήρηση των πολιτιστικών υποδομών που συνδέονται με αυτές, είτε είναι αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία, ιστορικοί τόποι, πολιτιστικά κτίρια, και περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους...**

Οι διαδρομές αυτές είναι, όπως το βλέπετε, άλλωστε στην προβολή που μοιραζόμαστε:

- 1) «Στα βήματα του Αποστόλου Παύλου».
- 2) Η «Πολιτιστική Εγνατία».
- 3) «Ο δρόμος προς τη Δύση», με έναν υπότιτλο «Από τον Όμηρο στον Θερβάντες».
- 4) «Μνημειακά έργα Κυκλάδων και ανθρώπων κατά τη Μυκηναϊκή εποχή (2η χιλιετία π.Χ.)»

5) «Δίκτυο κάστρων: Από το Βυζάντιο έως την Οθωμανοκρατία» ...

Πολιτιστικές Διαδρομές

- Η πατρότητα της ιδέας των Πολιτιστικών Διαδρομών ανήκει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο
- Οι θεματικές Πολιτιστικές διαδρομές (cultural routes) θεσμοθετήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, με σκοπό τη δημιουργία γόνιμου εδάφους για την ανάπτυξη του Πολιτιστικού Τουρισμού

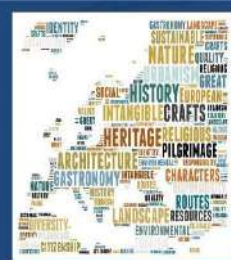

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Πολιτιστικές Διαδρομές

- Οι Πολιτιστικές Διαδρομές έχουν συνήθως κοινούς στόχους:
- Διαδίδουν ένα εντοπικό θέμα / ιστορικό στοιχείο
- Καλύπτουν μια προσδιορισμένη γεωγραφική περιοχή
- Διαδίδουν μια αναγνωρίσιμη «ταυτότητα» και ιδιαίτερα σπουδαιότητα (brand)

- Οι Πολιτιστικές Διαδρομές έχουν συνήθως κοινούς στόχους:
- Την προσέλκυση επισκεπτών στη συγκεκριμένη περιοχή
- Την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου
- Τη δημιουργία αναπτυξιακών προϋποθέσεων και ευκαιριών για τις επιχειρήσεις και τους παραγωγούς προϊόντων και υπηρεσιών που δραστηριοποιούνται στην συγκεκριμένη διαδρομή
- Την προσέλκυση νέων επενδύσεων
- Την τόνωση της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας
- Την εξασφάλιση πόρων για τη συντήρηση των πολιτιστικών υποδομών που συνδέονται με αυτές (αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία, ιστορικοί τόποι, πολιτιστικά κτίρια, περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

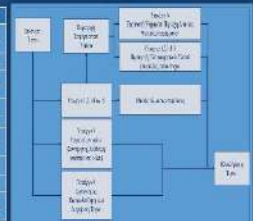
Στοιχεία προτεινόμενου έργου

Ανάλυση κόστους

Υποέργο	Τίτλος	Κόστος
1	Διαδρομή «Στα βήματα του Αποστόλου Παύλου»	€ 0,5 εκ.
2	Διαδρομή «Πολιτιστική Εγνατία Οδός»	€ 0,5 εκ.
3	Διαδρομή «Ο δρόμος προς τη Δύση, Από τον Όμηρο στον Θερβάντες»	€ 0,5 εκ.
4	Διαδρομή «Μνημειακά έργα Κυκλάδων και ανθρώπων κατά τη Μυκηναϊκή εποχή (2η χιλιετία π.Χ.)»	€ 0,5 εκ.
5	Διαδρομή «Κάστρο Μεθώνης - Από το Βυζάντιο στην Οθωμανοκρατία»	€ 0,5 εκ.
6	Διαδρομή «Το φράγμα των ερημικών: Επισκοπική και παραγωγή»	€ 3 εκ.
7	Διαδρομή «Αποκατάσταση και ανάδειξη μνημείων»	€ 27 εκ.
8	Διαδρομή «Αποκατάσταση και ανάδειξη μνημείων στο κάστρο της Πύλου»	€ 3,5 εκ.

Συνολικός προϋπολογισμός πρότασης: € 32 εκ.

Ενδοχρηστική Ταμείου Ανάκαμψης: € 32 εκ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Διαδρομή «Δίκτυο κάστρων: Από το Βυζάντιο στην Οθωμανοκρατία» - Έργα επί μνημείων

- Μεσοπονή: Επισκεψιμότητα προανών και επανεκτίμηση προανών στο Κάστρο Κιργιζι
- Μεσοπονή: Επισκεψιμότητα και ανακατασκευή του Κάστρου Μεθώνης
- Λακωνία (Μεσσηνία): Επισκεψιμότητα και ανακατασκευή Κάστρου Παράδεισου Λακωνίας
- Πάρος: Επισκεψιμότητα και ανακατασκευή του ΜΑ και της οικιστικής προανών του κάστρου Πατρός
- Χαλκίδα: Αποκατάσταση και ανάδειξη κτιρίων στο κάστρο της Χαλκίδας
- Άλλες οριστικές επενδύσεις και ανακατασκευές εργασιών για την αποκατάσταση του κάστρου στο κάστρο της Πύλου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Διαδρομή «Δίκτυο κάστρων: Από το Βυζάντιο στην Οθωμανοκρατία» - Έργα επί μνημείων

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Ο βασικός στόχος του έργου είναι να αναπτυχθεί ο **Πολιτιστικός Τουρισμός** με ισόρροπο τρόπο σε όλες της Περιφέρειας της Χώρας ...

Βλέπετε ότι 1.000.00 ευρώ αφιερώνεται στην **ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών**, γιατί η κάθε διαδρομή πρέπει να έχει ένα δικό της δίκτυο επικοινωνίας ψηφιακής, και το μεγαλύτερο ποσόν της τάξης των 27.000.000 ευρώ αφιερώνεται στη συντήρηση, αποκατάσταση, και ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων και μνημείων. Ο συνολικός προϋπολογισμός της πρότασης, όπως βλέπετε, είναι 32.000.000 ευρώ. Σε αυτά θα πρέπει να προσθέσει κανείς τον Φ.Π.Α., γιατί όλες, δηλαδή το 24%, είναι 32 εκατομμύρια συν 24%, καθώς το Ταμείο Ανάκαμψης δεν καλύπτει τον Φ.Π.Α.. Αυτό θα καλυφθεί από την ελληνική πλευρά ...

Εδώ, λοιπόν, πάμε στη Μεσσηνία, με τη στερέωση των βραχωδών πρανών και την αποκατάσταση του προμαχώνα στο Κάστρο της Κορώνης. Θα θυμάστε όλοι το πολύ σημαντικό έργο το οποίο έγινε στο Κάστρο της Κορώνης στο ΕΣΠΑ 2007-2013, που στην πραγματικότητα έσωσε από κατακρήμνιση το κάστρο αυτό. Τώρα συνεχίζουμε.

Στη Μεσσηνία με το Κάστρο της Μεθώνης. Ήδη έχουμε υπογράψει μία προγραμματική σύμβαση περίπου 500.000,00€ για την εκπόνηση των μελετών, ανάμεσα στο Υπουργείο Πολιτισμού, την Περιφέρεια Πελοποννήσου και τον οικείο Δήμο Πύλου-Νέστορος, **επομένως οι μελέτες θα είναι έτοιμες πολύ σύντομα** προκειμένου να προχωρήσει το έργο της στερέωσης και αποκατάστασης του Κάστρου της Μεθώνης ...

Αυτή είναι πολύ συνοπτικά η περιγραφή του συγκεκριμένου έργου. **Είναι ένα από τα έξι έργα τα οποία έχει καταθέσει ο Τομέας Πολιτιστικής Κληρονομιάς.** Υπάρχουν άλλα τόσα τα οποία έχουν κατατεθεί από τον Σύγχρονο Πολιτισμό, στον οποίον όμως, τα έργα του Σύγχρονου Πολιτισμού, τουλάχιστον σε κάποια εξ αυτών, όπως είναι το πρόγραμμα «Ο Πολιτισμός Μοχλός Ανάπτυξης», «Η Αργυρή Οικονομία», που βασίζεται, δηλαδή, στην επισκεψιμότητα της χώρας σε άτομα από τη μέση και την τρίτη ηλικία, όπως επίσης στο πρόγραμμα αναβάθμισης παρεχομένων υπηρεσιών **για τη φιλοξενία καλλιτεχνικών γεγονότων.** Μετέχει και η πολιτιστική κληρονομιά. Αλλά αυτό, και μάλιστα με πολύ σημαντικά κεφάλαια και πόρους. Αλλά αυτό είναι κάτι το οποίο θα το πούμε κάποια άλλη στιγμή ...

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Επόμενη ερώτηση είναι από τον Σάκη Ιωαννίδη από την «Καθημερινή». «Κυρία Υπουργέ, μια ερώτηση αρχικά για το πρόγραμμα που παρουσιάσατε. **Αν το Ταμείο δεν εγκρίνει τη χρηματοδότηση του έργου ή μέρος του, θα γίνει με εθνικούς πόρους;**» Και η δεύτερη ερώτηση... Μάλλον, θέλετε να προχωρήσετε, να απαντήσετε σε αυτήν και να συνεχίσουμε;

ΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ναι. Ευχαριστώ πολύ, κ. Ιωαννίδη. Θεωρούμε ότι έχουμε δουλέψει πολύ καλά και στο επίπεδο των Υπηρεσιών μας, αλλά και σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών και την αρμόδια Επιτροπή υπό τον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, τον κ. Σκυλακάκη, όλες τις προτάσεις

μας, που πιστεύω ότι δεν θα έχουμε πρόβλημα στη χρηματοδότησή τους.

Σε κάθε περίπτωση, υπάρχει η εναλλακτική λύση του επόμενου ΕΣΠΑ, 2021-2027, που ενδεχομένως να ξέρετε ότι οι πόροι είναι αυξημένοι στις Περιφέρειες, επομένως μπορούν να διατεθούν και για έργα του προγράμματος αυτού. Και όπου χρειάζεται, όπως, για παράδειγμα, η περίπτωση της Ολυμπίας, την οποία ξεκινήσαμε το 2019 και μέχρι σήμερα χρηματοδοτούμε με εθνικούς πόρους για την ωρίμαση των μελετών κ.λπ., θα συνεχίσουμε κάπως έτσι ...».

Παρατέθηκαν εντεταμένα αποσπάσματα της συνέντευξης με στόχο να υπάρξει σωστή και πλήρης ενημέρωση των αναγνωστών του Ενημερωτικού Δελτίου. Το πλήρες κείμενο της συνέντευξης στο σύνδεσμο τον οποίο θα βρείτε στη σχετική ανάρτηση στο λογαριασμό του συλλόγου στο Facebook.

ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΤΟΥ ΣΦΚΜ – 17 Μαΐου 2021
(απόσπασμα)

Στις 10 Μαΐου 2021 η Υπουργός ΥΠΠΟΑ έδωσε συνέντευξη τύπου με θέμα το πρόγραμμα των Πολιτιστικών Διαδρομών το οποίο έχει προταθεί από το Υπουργείο για ένταξη στο Ταμείο ανάκαμψης.

Το πλήρες κείμενο της συνέντευξης μπορείτε να το βρείτε στην ιστοσελίδα του Υπουργείου (https://www.culture.gov.gr/el/Information/Sit_ePages/view.aspx?nID=3769).

Οι φωτογραφίες και οι διαφάνειες της ανάρτησης συμπεριλαμβάνονται στην σχετική ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Υπουργείου.

Το κάστρο της Μεθώνης περιλαμβάνεται και στην πολιτιστική διαδρομή «Μορέας» η οποία βρίσκεται σε στάδιο διαβούλευσης στην οποία συμμετέχει και ο σύλλογός μας. Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας Πελοποννήσου

(<https://www.ppel.gov.gr/protasi-apo-to-diazoma-gia-to-epichirisiako-programma-tis-periferias-peloponnissou-2021-2027-sto-plesio-tis-dimosias-diavoulefsis-gia-to-neo-esp/>).

Η ένταξη του κάστρου σε παρόμοια προγράμματα, αν συνδυαστεί με σωστή εκστρατεία προώθησης, θα προσελκύσει μεγαλύτερο αριθμό επισκεπτών ώστε να εξασφαλιστεί η οικονομική βιωσιμότητα του μνημείου (συντήρηση, βελτίωση τουριστικού προϊόντος, επιμήκυνση τουριστικής περιόδου). Επομένως θα δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για βιώσιμη ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής.

Ο ΣΦΚΜ θα συνεχίσει και θα εντείνει τις προσπάθειές του προς αυτή την κατεύθυνση. Οι πολιτιστικές διαδρομές αποτελούν αφενός κοινή ευρωπαϊκή πολιτική και αφετέρου είναι μια σημαντική παρέμβαση για την ανάπτυξη του θεματικού τουρισμού και την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου που είναι το μεγάλο ζητούμενο.

ΤΙ ΔΕΝ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

Υπάρχουν δύο σημαντικές δράσεις για τις οποίες υπάρχουν δημόσιες ανακοινώσεις αλλά δεν έχουν ανακοινωθεί σχετικές δεσμεύσεις.

Πρόκειται για τα υπο-έργα:

- ❑ **Αποκατάσταση του εντυπωσιακού φωτισμού** που είχε κατασκευαστεί στο πλαίσιο του εμβληματικού έργου «ΚΑΣΤΡΩΝ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ».
- ❑ **Γενικό Σχέδιο (Master Plan)** για την ανάδειξη του Κάστρου.

Από τη δική μας πλευρά μας υποστηρίζουμε δύο ακόμα δράσεις τις οποίες θεωρούμε ιδιαίτερα σημαντικές για τους λόγους που εξηγούμε στη συνέχεια.

Οι δύο προτάσεις μας είναι:

- ❑ **Η ψηφιακή αποτύπωση του μνημείου** για δύο πολύ ουσιαστικούς λόγους.
 - ✓ Ο ένας είναι ότι η ύπαρξη ψηφιακού αρχείου εξασφαλίζει την πιστή αποκατάσταση τμημάτων του μνημείου τα οποία τυχόν καταρρεύσουν μελλοντικά.
 - ✓ Ο δεύτερος είναι ότι η ψηφιακή αποτύπωση αποτελεί τη βάση για τη δημιουργία αποτελεσματικών εργαλείων προώθησης (marketing) του Κάστρου και προσέλκυσης επισκεπτών. Περισσότεροι επισκέπτες, αναβαθμισμένο προσφερόμενο τουριστικό προϊόν, λειτουργία πωλητηρίου κ.ά. θα στηρίξουν την οικονομική βιωσιμότητα του μνημείου και την τοπική ανάπτυξη.
- ❑ **Η θεσμοθέτηση μιας διαδικασίας διαβούλευσης** ώστε να υπάρχει η δυνατότητα σε κοινωνικούς φορείς να διατυπώνουν τις απόψεις τους σχετικά με την υλοποίηση της προγραμματικής συμφωνίας και των έργων που θα ακολουθήσουν.

Η δυνατότητα παρέμβασης και θετικής συμβολής των κοινωνικών φορέων αποδεικνύεται από την περίπτωση του Κάστρου και των αναγκών για επείγουσες παρεμβάσεις προστασίας και ανάδειξής του. **Ο ΣΦΚΜ έχει αρχίσει την προσπάθεια ευαισθητοποίησης κοινού και αρχών** γι' αυτά θέματα από το 2010 - πολλά χρόνια πριν τις πρόσφατες καταρρεύσεις - με διάφορα μέσα (δημόσιες δηλώσεις, δημοσιεύσεις, επιστολές και υπομνήματα). Ειδικότερα στο ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ υπάρχουν συνεχή σχετικά δημοσιεύματα από το 2018.

Για την πρώτη πρόταση έχουμε στείλει - ενόψει της εκπόνησης του Γενικού Σχεδίου ανάδειξης του Κάστρου - αναλυτική επιστολή στη Διεύθυνση Αναστυλώσεων Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων του ΥΠΠΟΑ στην οποία αναφέρεται η πρόταση για την ψηφιακή αποτύπωση.

Το περιεχόμενο της δεύτερης πρότασής μας αφορά στα εναλλακτικά μοντέλα διαχείρισης και χρηματοδότησης με συμμετοχή και της «κοινωνίας των πολιτών».

Αυτά τα νέα εναλλακτικά μοντέλα προωθεί το Ευρωκοινοβούλιο με δύο ψηφίσματά του (το 2015 και 2021).

Έχει σταλεί σχετική επιστολή (Μάρτιος 2021) στην κ. Υπουργό Πολιτισμού & Αθλητισμού με αίτημα την νομοθέτηση ενός νέου συμμετοχικού μοντέλου διαχείρισης των μνημείων.

Η επιστολή μας καταλήγει ως εξής:

«**Κυρία Υπουργέ**

Υπάρχουν σήμερα πολλοί σύλλογοι οι οποίοι θα μπορούσαν να προσφέρουν εθελοντικά σημαντική βοήθεια στις προσπάθειες της κεντρικής διοίκησης και των τοπικών Εφορειών αν δημιουργηθεί, στο πνεύμα των ψηφισμάτων που προαναφέραμε, το αναγκαίο νομοθετικό πλαίσιο, ενώ παράλληλα θα κινητοποιηθούν οι μικρές κοινωνίες θα ενισχυθεί το κίνημα του εθελοντισμού στην πατρίδα μας γενικότερα.

Πιστεύουμε ότι η δημιουργία ενός εναλλακτικού μοντέλου διαχείρισης των μνημείων, όπως προτείνεται από το ψήφισμα του Ευρωκοινοβουλίου, με συμμετοχή, σε διακριτούς ρόλους, «των κοινοτήτων και της κοινωνίας των πολιτών» θα έχει ευεργετικά αποτελέσματα στην επίτευξη των κοινών με την πολιτεία στόχων για την σωτηρία και ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς».

Παράλληλα, μετά την υπογραφή της προγραμματικής συμφωνίας, στείλαμε επιστολή στον κ. Δήμαρχο Πύλου - Νέστορος με πρόταση να καθοριστεί μία διαδικασία ενημέρωσης - διαβούλευσης στο πλαίσιο της οι εκπρόσωποι του Δήμου, στην προβλεπόμενη από την προγραμματική Επιτροπή Παρακολούθησης, θα ενημερώνουν τους τοπικούς φορείς για την εξέλιξη των έργων και θα ανταλλάσσονται απόψεις.

Η επιστολή μας καταλήγει:

«Είναι, όμως, προφανές ότι για να ανταποκριθούμε σε αυτόν τον υποστηρικτικό ρόλο, σύμφωνα με τα όσα οι πολιτισμένες Πολιτείες, όπως η δική μας, αναγνωρίζουν/επιφυλάσσουν στους φορείς της κοινωνίας των πολιτών, πρέπει αυτοί οι φορείς να έχουν πρωτογενή ενημέρωση για την εξέλιξη του Προγράμματος και των υπο-έργων του. Με δεδομένο ότι η λειτουργία της διαβούλευσης δεν φαίνεται να αποτυπώνεται στο οργανωτικό σχήμα που είδε το φως της δημοσιότητας, έχουμε τη γνώμη ότι δίνεται μια ευκαιρία στο Δήμο μας όχι μόνο να δείξει την προσήλωσή του στις αρχές της συμμετοχικής διαβούλευσης αλλά και να αξιοποιήσει την ενέργεια και τις πολιτιστικές ευαισθησίες της τοπικής κοινωνίας.

Η ευκαιρία μπορεί να αξιοποιηθεί αν ο Δήμος, με δική του πρωτοβουλία, συγκροτήσει Επιτροπή Στήριξης του Προγράμματος, την οποία οι εντεταλμένοι εκπρόσωποι του Δήμου Πύλου Νέστορος που συμμετέχουν στην Επιτροπή Παρακολούθησης θα ενημερώνουν τακτικά, ώστε να μπορούν οι φορείς-μέλη της να συμβάλλουν με ρεαλιστικές προτάσεις στην αποτελεσματική εφαρμογή του.

Αγαπητέ Δήμαρχε, με την ελπίδα ότι η πρότασή μας αυτή θα έχει ευνοϊκή υποδοχή από εσάς και ότι θα προχωρήσουμε μαζί στη νέα εποχή που διαμορφώνεται»,

**ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
Συμβούλιο – Επιτροπή - Ευρωκοινοβούλιο**

Στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2014 έγινε αναφορά στη «συμμετοχική διακυβέρνηση της πολιτιστικής κληρονομιάς (EE C 463 / 23.12.2014).

Στις 22 Ιουνίου του 2014 **η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση** με τίτλο «Προς μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης» (COM(2014)0477).

Στο πρώτο ψήφισμά του (2015) το Ευρωκοινοβούλιο κάνει ορισμένες διαπιστώσεις και προτάσεις.

- **Οι επιπτώσεις του πολιτισμού στις κοινωνίες** είναι πολλαπλές και πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων.
- **Η πολιτιστική κληρονομιά επηρεάζει** την περιφερειακή ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή, τη γεωργία, τις θαλάσσιες υποθέσεις, το περιβάλλον, τον τουρισμό κ.ά.
- **Οι πόροι της πολιτιστικής κληρονομιάς** συνιστούν μακροπρόθεσμα στοιχεία ενεργητικού που δημιουργούν αξία και **συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη** μέσω της προώθησης του τουρισμού και στη δημιουργία θέσεων εργασίας.
- **Πρέπει να γίνει ορθή χρήση των πόρων** για την υποστήριξη, την ενίσχυση και την προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς **βάσει μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης**, συνεκτιμώντας ταυτόχρονα τις πολιτιστικές, οικονομικές, κοινωνικές, ιστορικές, εκπαιδευτικές, περιβαλλοντικές και επιστημονικές παραμέτρους.
- **Χαιρετίζει την πρωτοβουλία του Συμβουλίου να συντάξει κατευθυντήριες γραμμές για τα νέα μοντέλα συμμετοχικής διακυβέρνησης** για τον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς με την προώθηση της πτυχής «κοινό αγαθό» και την ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των τοπικών, περιφερειακών, εθνικών και ευρωπαϊκών σχεδίων.
- **Ενθαρρύνει όλα τα μέρη που συμμετέχουν στη διακυβέρνηση της πολιτιστικής κληρονομιάς** να επιτύχουν μια ισορροπία μεταξύ της βιώσιμης διατήρησης και της ανάπτυξης των οικονομικών και κοινωνικών δυνατοτήτων της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- **Τονίζει τη σημασία που έχουν για τον ευρωπαϊκό τουρισμό τα χαρακτηρισμένα από την UNESCO**

στοιχεία πολιτιστικής κληρονομιάς, τόσο τα υλικά όσο και τα άυλα και τα στοιχεία φυσικής κληρονομιάς.

- **Υπογραμμίζει τη δυνατότητα για μεγαλύτερη εστίαση στον πολιτιστικό τουρισμό** και καλεί τα κράτη μέλη να υποστηρίξουν τις «ήπιες μορφές ταξιδιού» ως τρόπο για το άνοιγμα νέων ευκαιριών για πολιτιστικό τουρισμό και τουρισμό που βασίζεται στη φύση. **Ο πολιτιστικός τουρισμός αντιπροσωπεύει το 40% του ευρωπαϊκού τουρισμού.**
- **Εκφράζει την ανησυχία του σχετικά με την κατάσταση των πολιτικών που αφορούν** τη διατήρηση, την αποκατάσταση, τη συντήρηση και την προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- **Υπογραμμίζει το υπάρχον δυναμικό στον τομέα των μη κερδοσκοπικών οργανώσεων** οι οποίες συμβάλλουν στη διατήρηση, την προστασία και την προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- **Υπογραμμίζει τη δυνατότητα που παρέχει η ψηφιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς** αφενός ως εργαλείο για τη διαφύλαξη του παρελθόντος μας και αφετέρου ως πηγή ευκαιριών εκπαιδευτικής έρευνας, δημιουργίας ποιοτικών θέσεων εργασίας καθώς και βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης.
- **Επισημαίνει ότι η σχέση ανάμεσα στην πολιτιστική κληρονομιά και τον τουρισμό είναι αμοιβαία επωφελής** και ότι ο τουρισμός διαδραματίζει μείζονα ρόλο στη διαφύλαξη και την αξιοποίηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Η ΟΥΣΙΑ ΤΩΝ ΨΗΦΙΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΕΥΡΩΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο 2014-2019

P8_TA(2015)0293

Προς μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 8ης Σεπτεμβρίου 2015 προς μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στην πολιτιστική κληρονομιά για την Ευρώπη (2014/2149(INI))

...

14. χαιρετίζει την πρωτοβουλία του Συμβουλίου να συντάξει κατευθυντήριες γραμμές για τα νέα μοντέλα συμμετοχικής διακυβέρνησης για τον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς με την προώθηση της πτυχής «κοινό αγαθό» και την ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των τοπικών, περιφερειακών, εθνικών και ευρωπαϊκών σχεδίων·

15. ζητεί από τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν την ανάπτυξη νομικών μέσων που επιτρέπουν τη χρήση εναλλακτικών μοντέλων χρηματοδότησης και διαχείρισης, όπως η συμμετοχή των κοινοτήτων, η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών καθώς και οι συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, με σκοπό την υλοποίηση δράσεων που συνδέονται με την πολιτιστική κληρονομιά (διατήρηση, συντήρηση, αποκατάσταση, ανάπτυξη και προώθηση)·

Στις αρχές του 2021 το Ευρωκοινοβούλιο επανήλθε στο θέμα με νεότερο ψήφισμα ζητώντας από τα κράτη μέλη να προχωρήσουν στη θεσμοθέτηση της συμμετοχικής διακυβέρνησης των πολιτιστικών μνημείων.

Το κάστρο της Μεθώνης, η αδιαφορία του Ανθρώπου, η ρώμη της Φύσης Παν. Φουτάκης (*)

Όταν ο Αγαμέμνονας πρόσφερε στον χλωμένο Αχιλλέα τη Μεθώνη πριν 3.240 χρόνια, δεν τον πολυενδιέφερε η τύχη του μέρους. Όταν ο Περικλής προσπάθηκε να καταλάβει τη Μεθώνη σε βάρος της Σπάρτης πριν 2.452 χρόνια, δεν γνώριζε πολλά για τις οχυρώσεις της. Όταν ο στρατηγός του Ιουστινιανού Βελισάριος έκανε στάση για ανεφοδιασμό στη Μεθώνη πριν 1.488 χρόνια, δεν κοίταξε πάρα μόνο τις προμήθειες. Όταν οι Φράγκοι εγκαταστάθηκαν στη Μεθώνη πριν 817 χρόνια, δεν πρόλαβαν να ξανακτίσουν τα ερείπια που βρήκαν. Όταν οι Βενετοί γίνανε στην πράξη αφέντες στη Μεθώνη πριν 814 χρόνια, δεν φιλοδοξούσαν παρά να ελέγχουν την ανατολική Μεσόγειο. Όταν οι Οθωμανοί κατέλαβαν τη Μεθώνη πριν 521 χρόνια, δεν έκαναν τίποτα άλλο εκτός από το να στρογγυλοκαθίσουν. Όταν οι ιππότες του τάγματος της Ρόδου-Μάλτας προσπάθησαν να πάρουν τη Μεθώνη για εγκατάσταση του τάγματος πριν 490 χρόνια, δεν φρόντισαν παρά να λεηλατήσουν σε έμψυχο και άψυχο υλικό. Σήμερα, οι πληγές από τα βόλια, ορατές σε βενετικά λιοντάρια, θυρεούς, επιγραφές και τείχη του κάστρου, δεν έχουν ακόμη επουλωθεί: κυριολεκτικά και μεταφορικά.

Τι συμβαίνει με τους σημερινούς αφέντες της Μεθώνης, σε αλληλοσυμπληρούμενη και αλληλοσυγκρουόμενη δικαιοδοσία; Με το Υπουργείο Πολιτισμού, με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Μεσσηνίας, με το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, με την περιφέρεια Πελοποννήσου, με τον Δήμο Πύλου-Νέστορος; Κρατήρες που άνοιξε η θάλασσα στα σωθικά του κάστρου, ξεκοιλιασμένα τείχη με τα εντόσθια φαγωμένα εδώ και καιρό, αποκεφαλισμένοι πύργοι, ξηλωμένες επάλξεις, ρημαγμένα κτήρια και χορταριασμένα ερείπια της πρώην καστροπολιτείας (εικ. 1) αγναντεύουν το πέλαγος και προσμένουν από το απόμακρο βλέμμα της Πολιτείας, το βαριεστημένο μυστήρι του αναστηλωτή και τη νωχελική σκαπάνη του αρχαιολόγου. Όταν γίνουν οι αναστηλωτικές εργασίες που θα διασώσουν και ενισχύσουν ό,τι ακόμη στέκεται όρθιο ή κατέρρευσε, οι ανασκαφές θα μπορέσουν να φέρουν στο φως όσους θησαυρούς εξακολουθούν να κρύβονται στην πάλαι ποτέ πλούσια Μεθώνη.

Άλλοι αποδεικνύοντας μια προνομιούχο εξέλιξη, άλλοι μαρτυρώντας μια ιδιαίτερη ευαισθησία. Άλλοι θαμμένοι στη γη, άλλοι βυθισμένοι στη θάλασσα, αλλά όλοι κλεισμένοι στη φλύαρη σιωπή τους. Ο Χρόνος και ο Άνθρωπος μετατόπισαν και συσώρευσαν τα χώματα, θάβοντας πολύτιμες μαρτυρίες του παρελθόντος. Η μανία της Φύσης έριξε κτίσματα κι έστειλε στο βυθό τα πλούσιμα που αγνόησαν τις ιδιοτροπίες της. Ό,τι γλύτωσε από το θαλασσοαντάριασμα, από τους σεισμούς, από τους κατακτητές, από τους αρχαιοκάπηλους, κούρνιασε κάτω από τα χώματα και τις πέτρες. Οι θησαυροί οι πιο πολύτιμοι είναι κατά βάθος οι θησαυροί που δεν γυαλίζουν: αρκεί να υπάρχει η ευαισθησία που αποτιμάει και η γνώση που μελετάει. Η οφειλή προς

την πολιτιστική κληρονομιά είναι ανυπολόγιστη. Η ζημιά που υπέστη, μεγάλη· η έγνοια για την διαφύλαξή της, για την ώρα μικρή. Είναι καλό να ονειρεύονται οι άνθρωποι: είναι σωτήρια καλύτερο να ξέρουν τι θα κάνουν όταν ξυπνήσουν. Για την ώρα είναι αγουροξυπνημένοι.

Η επί έντεκα χρόνια εντατική έρευνά μου, τόσο επιτόπου στο κάστρο Μεθώνης όσο και σε αρχεία Βενετίας, Γαλλίας, Λονδίνου, Ελλάδας, Γερμανίας, Μάλτας, Λιβάνου και Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής για χειρόγραφα ντοκουμέντα και πρωτογενείς πηγές σχετικά με την καστρούπολη, με οδηγούν στο να εκφράσω πολύ συνοπτικά κάποιες σκέψεις μου σχετικά με τη διάσωση και ανάδειξη του κάστρου, αφού πρώτα αναφέρω δυο παραδείγματα ακραίας πολιτιστικής αναληψίας: το τιμμενοξενοδοχείο ακριβώς επάνω στην βενετική κοντροσκάρπα του κάστρου κτισμένης σε ισόδομο ορθογώνιο σύστημα τειχοδομίας με λειασμένους πώρους, φέρουσα άγαλμα του λέοντα του Αγ. Μάρκου, και το τιμμενοκαπηλειό στημένο όχι απλώς στην παραλία, αλλά στην αμμουδιά, με τμήμα του να είναι μέσα στη θάλασσα, ελάχιστα μέτρα από το τείχος του κάστρου. Οποιος περιμένει την εμφάνιση μιας μαγικής λύσης από μόνη της, κάτι σαν από μηχανής θεός με το κλειδί πασπαρτού που θα ανοίξει όλες τις πόρτες και θα λύσει όλα τα αυξανόμενα, οξυτάτα προβλήματα που αντιμετωπίζει το ερειπωμένο κάστρο Μεθώνης, πλανάται πλάνην οικτράν. Κάθε «πόρτα» θέλει διαφορετικό κλειδί γιατί έχει ιδιαιτερότητες, ιδιομορφίες, ιδιοτυπίες: και κάθε κλειδί θέλει μια ξεχωριστή ευαισθησία, ένα ειδικό μεράκι, μια μεγάλη επιμονή και υπομονή. Υπάρχουν όμως και πόρτες δίχως κλειδαριές. Ανοίγουν εύκολα, αρκεί να ξέρει κάποιος προς τα πού θα στρίψει το πόμολο.

Ακρως επείγοντα έργα

Στήριξη και αναστήλωση του τελευταίου ΒΔ ημικυκλικού πύργου που αιωρείται σχεδόν στο κενό (εικ. 2), του τελευταίου ΒΔ τετράγωνου πύργου (εικ. 3) εδραζόμενου σε κρατήρα που άνοιξε η θάλασσα, των παρειών των κρατήρων που δημιούργησε και συνεχίζει να διαβρώνει η θάλασσα στο δυτικό επιθαλάσσιο τείχος, και τελικά επανακτίσηση των ανοιγμάτων του τείχους στην παλιά μορφή του.

Αναστήλωση του δυτικού επιθαλάσσιου τείχους, σε αρχαίο ισόδομο ορθογώνιο σύστημα χωρίς σύνδεσμούς, στο τμήμα που έχει ανασκαφτεί από τη θάλασσα στο κάτω μέρος του και χρονολογείται από τον 2^ο και 1^ο π. Χ. αιώνα (εικ. 4).

Σωστική ενίσχυση των αρχαίων ανοιγμάτων επάλξεων στη νότια πλευρά του τείχους, ανατολικά και δυτικά του πύργου San Marco. Πρόκειται για ανοίγματα επάλξεων του 4^{ου} π. Χ. αιώνα σε πρώτη θέση χρήσης (εικ. 5). Η Μεθώνη διαθέτει μοναδικές επάλξεις της ελληνικής κλασικής αρχαιότητας, κάτι στο οποίο κανένας δεν έχει δώσει σημασία.

Στήριξη και αναστήλωση του ανατολικού πύργου στο λιμάνι του οποίου πρόσφατα κατέρρευσε τμήμα της τειχοδομίας του.

Στήριξη και αναστήλωση της βορειοδυτικής γωνίας της ΒΔ πλατφόρμας σε αξιοθαύμαστη αρχαία ελληνική τειχοδομία του 4^{ου} π. Χ. αιώνα που έχει διαβρώσει σε βάθος η θάλασσα (εικ. 6). Στη κορυφή αυτής της γωνίας υπήρχε μοναδικός για το κάστρο βενετικός σταυροειδής μεταλλικός σύνδεσμος, μήκους 68 εκατοστών (εικ. 7), που πήρε η θάλασσα και πρέπει να αναζητηθεί ανάμεσα στα βράχια.

Αναστήλωση των δυο πύργων Molin που κατέρρευσαν (ο ένας πρόσφατα και ο άλλος προ ετών) και επανατοποθέτηση του θυρεού, εγκαταλελειμμένου στα γκρεμίσματα (εικ. 8).

Ανάδειξη

Ολοκλήρωση αναστήλωσης του ΝΑ πύργου του λιμανιού (εικ. 9) του οποίου η αναστήλωση σταμάτησε στο ύψος των οξυκόρυφων ανοιγμάτων. Η αξιόπιστη και λεπτομερής ξυλογραφία του Erhard Reuwich το 1483 (εικ. 10) αποτελεί οδηγό για τη θέση των επάλξεων, του βενετικού λέοντα του αγίου Μάρκου (σήμερα πεσμένου στη θάλασσα), και των δυο θυρεών του Antonio Bembo (σήμερα αφημένων στα μπαζώματα). Από την εσωτερική πλευρά, το άνοιγμα για τον θυρεό του **Leonardo Bembo παραμένει κενό (εικ. 11), με το θυρεό να βρίσκεται στο έδαφος**. Η ξυλογραφία του 1483 και τα σωζόμενα εραλδικά σύμβολα επιτρέπουν μια ολοκληρωμένη και ορθή αναστήλωση (εικ. 12). Επίσης πρέπει να διορθωθεί το άνοιγμα του πύργου που οδηγεί προς τις νότιες επάλξεις το οποίο, σε αντίθεση με όλα τα άλλα ανοίγματα του πύργου που διασώθηκαν σε γοτθικό, οξυκόρυφο ρυθμό (εικ. 11), ξανακτίστηκε με οριζόντιο επιστύλιο, με τα δυο του μέλη να ενώνονται στο κενό (εικ. 13)! Ενας ισχυρός σεισμός στην ήδη σεισμογενή Μεθώνη θα δημιουργήσει σοβαρό πρόβλημα, ενδεχόμενα και κατέρρευση του ογκώδους τείχους που εδράζεται στο συγκεκριμένο επιστύλιο.

Καθαρισμός και μερική αναστήλωση μητρόπολης Αγ. Ιωάννη του Θεολόγου στον εξωτερικό τοίχο της εκκλησίας μέχρι ύψος περίπου 1,80 μ. που διατηρεί σε κάποια σημεία. Αρκετές από τις μονολιθικές μαρμάρινες κολόνες του ναού είναι πεσμένες στο έδαφος (εικ. 14) και πρέπει να στηθούν στον πλίνθο των βάσεων τους.

Καθαρισμός και στήριξη των δυο οθωμανικών λουτρών.

Σωστική αρχαιολογική ανασκαφή στη βάση του πύργου χρυσής τομής από την εσωτερική, δυτική πλευρά του, για αναγνώριση του ρόλου του στην αρχαία εποχή, και διευρευνητικές αρχαιολογικές τομές σε βάθος στο ύψωμα-ακρόπολη πίσω από τον πύργο Bembo για τον εντοπισμό θέσης αρχαίων

κτισμάτων και ενδεχόμενα τη θέση του ναού της Ανεμώτιδας Αθηνάς.

Για τον επισκέπτη

Καθαρισμός και αποψίλωση της τάφρου και των εσωτερικών δρόμων ανάμεσα στα υπολείμματα κτηρίων της πρώην καστρούπολης.

Καθαρισμός των 25 ανοιγμάτων επάλξεων που βλέπουν προς τη γέφυρα εισόδου από τον προμαχώνα και την πλατφόρμα Bembo, από το βορειοανατολικό εσωτερικό κι εξωτερικό τείχος και από τον προμαχώνα Loredan. Τοποθέτηση των κανονιών (περί τα 20), εγκαταλελειμμένων και σκορπισμένων στο κάστρο, στο λιμενοβραχίονα και στο χωριό Μεθώνης. Τα μικρότερα κανόνια στα χαμηλότερα, πλησιέστερα ανοίγματα, και τα μεγαλύτερα στα μεγάλα ανοίγματα του εσωτερικού βορειοανατολικού τείχους.

Δημιουργία δίφυλλης ξύλινης καστρόπορτας στην πύλη εισόδου στη μορφή μεσαιωνικής πόρτας όπως έκανε η Εφορεία αρχαιοτήτων Δωδεκανήσου στην καστροπολιτεία της Ρόδου.

Αφαίρεση του σιδηροπλέγματος, ανύψωση κατά 2 μέτρα και δημιουργία προστατευτικού πεζουλιού για τους επισκέπτες στην κορυφή του πύργου Bembo (εικ. 15) ο οποίος, βάσει γραπτών μαρτυριών, ήταν ο υψηλότερος της καστρούπολης. Είναι και εύκολο –ο κύριος κορμός του πύργου δεν είχε κανονιοθυρίδες ή επάλξεις– και επιβεβλημένο ώστε να δώσει στον επισκέπτη μια πιό σωστή εικόνα, έστω και μειωμένη, για το αρχικό ύψος. Παράλληλα, θα προσφέρει και το σωστό υπόβαθρο για τοποθέτηση κονταριού με την ελληνική σημαία.

Δημιουργία μονοπατιού-δρομολόγιου για τους επισκέπτες: κεντρική πύλη, Μεγάλη πλατεία των Οπλων, δρόμος αγοράς, ΝΑ πύργος, πλατεία Οπλων, πύργος-πύλη San Marco, πύργος Αγ. Νικόλαου, πύργος-πύλη San Marco, διαδρομή σε όλο το μήκος του δυτικού επιθαλάσσιου τείχους, πυραμοειδής πυριτιδαποθήκη, πύλη φρούριου, πύργος Bembo, Μεγάλη πλατεία των Οπλων, πλατφόρμα Bembo, κεντρική πύλη.

Δημιουργία εκθεσιακού χώρου είτε μόνο στη μητρόπολη Αγ. Ιωάννη, είτε και στη μητρόπολη και σε κλειστούς χώρους όπως στον πρώτο όροφο του πύργου San Marco, στον πύργο Αγ. Νικόλαου και στα δυο λουτρά, εάν το επιτρέπουν η υψηλή θερμοκρασία και η βαριά ατμόσφαιρα που επικρατούν το καλοκαίρι σε αυτούς τους κλειστούς χώρους. Τα εκθέματα θα είναι (εκτός από τη μεγάλη μαρμάρινη επιγραφή του **Antonio Loredan [εικ. 16]**, την επιγραφή ενσωματωμένη σε πρόσοψη σπιτιού στο χωριό [εικ. 17], τη σκαλιστή στενόμακρη πλάκα τοποθετημένη επάνω στην γρανιτένια στήλη [εικ. 18], το φθαρμένο βενετικό λιοντάρι παραπεταμένο στο έδαφος [εικ. 19], το ιωνικό κιονόκρανο [εικ. 20], και το τμήμα αρχαίου θριγκού [εικ. 21], επίσης κολόνες, επιγραφές, γλυπτά, αρχαία

αρχιτεκτονικά μέλη (εικ. 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28), όστρακα, νομίσματα, μεσαιωνικά και τουρκικά κεραμικά, μεταλλικά, μαρμάρινα και πήλινα αντικείμενα διαφόρων χρήσεων που βρίσκονται σκόρπια στο έδαφος, σε μπαζώματα, στην αποθήκη του κάστρου, και στα μουσεία Πύλου και Καλαμάτας, αντικείμενα προερχόμενα από το κάστρο.

Για την προβολή

Φωτισμός του κάστρου.

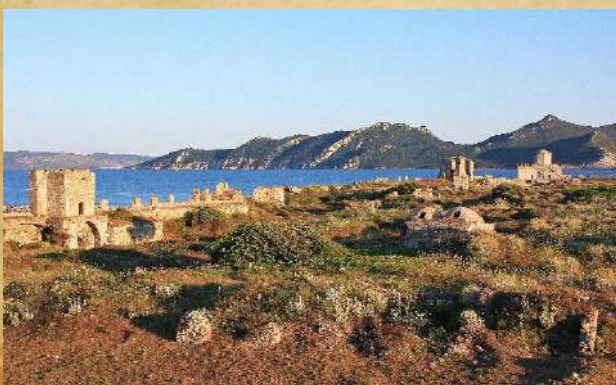
Περιστασιακές εκδηλώσεις με αφορμή επέτειο ή έκτακτο γεγονός.

Μόνιμο, διεθνές ετήσιο φεστιβάλ. Θα μπορούσε να είναι θεατρικού, μουσικού, χορευτικού, ενδυματολογικού χαρακτήρα συνδεδεμένο με την αρχαιότητα, το Βυζάντιο, τη Βενετία, την οθωμανική αυτοκρατορία και την Ελλάδα του 19^{ου} αιώνα. Με δεδομένο ότι σε αρκετά μέρη της Ελλάδας διοργανώνονται διάφορες εκδηλώσεις που ήδη καλύπτουν κάποια από αυτά τα θέματα, κάτι που θα ταίριαζε στην ταυτότητα του χώρου –και διοργανώνουν με μεγάλη ανταπόκριση στο κοινό μεσαιωνικά κάστρα στην Ευρώπη– θα μπορούσε να αφορά επίδειξη πτήσεων κυνηγετικών γερακιών και παρέλαση-κονταρομαχίες έφιππων με τον σχετικό μεσαιωνικό εξοπλισμό. Κάτι τέτοιο θα συνιστούσε θέμα φεστιβάλ στο κάστρο Μεθώνης με διεθνείς συμμετοχές.

(*) Ο κ. Παν. Φουτάκης είναι Δρ. Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου της Σορβόνης

Υ.Γ. Οι φωτογραφίες και τα σχέδια αναστήλωσης είναι του συγγραφέα.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑ

Εικ. 1

Το άρθρο δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα της Καλαμάτας ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ στο φύλλο 13050 (5-6-2021).

Εικ. 2

Εικ. 3

Εικ. 4

Εικ. 5

Εικ. 6

Εικ. 7

Εικ. 8

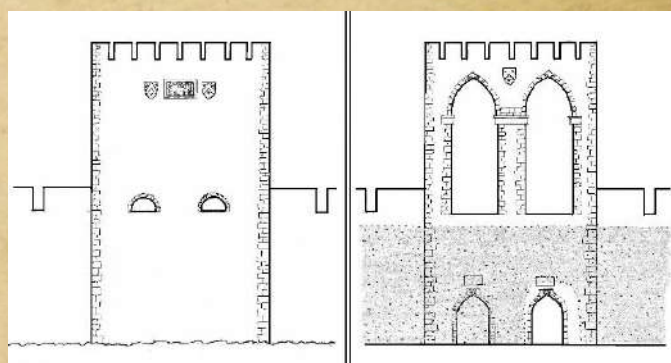
Εικ. 9

Εικ. 10

Εικ. 11

Εικ. 12

Εικ. 13

Εικ. 14

Εικ.16

Εικ. 15

Εικ. 17

Εικ. 18

Εικ. 19

Εικ. 20

Εικ. 21

Εικ. 22

Εικ. 23

Εικ. 24

Εικ. 25

Εικ. 26

Εικ. 27

Εικ. 28

**ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΑΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΜΟΝΟΔΡΟΜΟΣ Η ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ**

Το κόστος των μελετών οι που έχουν συμπεριληφθεί στην προγραμματική συμφωνία και εκείνων για τις οποίες υπάρχουν δημόσιες δεσμεύσεις **παραπέμπουν συνολικά σε έργα 10 έως 12 εκατ. Ευρώ.**

Οι υπηρεσίες έχουν πλέον καλύτερη εικόνα των προκλήσεων και των ευκαιριών που έχουν σχέση με την διατήρηση, την ανάδειξη και της δυνατότητας της αξιοποίησης του μνημείου για την αειφόρο ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής. Θυμόμαστε όλοι ότι από την αρχική εκτίμηση των 120.000 ΕΥΡΩ για μελέτες φθάσαμε στις 500.000 ΕΥΡΩ.

Με την εκπόνηση της μελέτης αποκατάστασης του φωτισμού, η ψηφιακή αποτύπωση του μνημείου και η εκπόνηση της μελέτης ανάδειξης από τη Δ/ση Αναστηλώσεων Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών μνημείων και την ΕΦΑΜΕΣ θα ολοκληρωθεί η αναγκαία διαδικασία για την ένταξη των έργων αποκα-

τάστασης σε πρόγραμμα χρηματοδότησης.

Όπως προέκυψε από την τελευταία συνέντευξη της κ. Υπουργού υπάρχει η πρόταση για το Ταμείο Ανάκαμψης ή το ΕΣΠΑ 2021-2026 ή κάποιο άλλο χρηματοδοτικό εργαλείο. **Προς το παρόν δεν υπάρχει εξασφαλισμένη πηγή χρηματοδότησης.**

Η άποψή μας είναι ότι πρέπει να στραφούμε προς την **αναζήτηση πόρων από ιδιώτες χορηγούς.**

Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η πρωτοβουλία μας για την υποβολή της υποψηφιότητας του κάστρου στο 2022 World Monuments Watch».

Όμως ο πιο υγιής τρόπος διασφάλισης της οικονομικής βιωσιμότητας του κάστρου είναι η αύξηση της βιωσιμότητας μέσω της αύξησης των επισκεπτών. Αυτό προϋποθέτει τη βελτίωση του «τουριστικού προϊόντος» που προσφέρεται, τη λειτουργία του πωλητηρίου (όπως προβλεπόταν από το πρόγραμμα ΚΑΣΤΡΩΝ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ), εκδηλώσεις και τελετές που θα αποφέρουν έσοδα μέσα στο κάστρο, σχεδιασμένη πολιτική προώθησης και ανάλογη τιμολογιακή πολιτική. Μια ετήσια αύξηση των επισκεπτών στους 300.000 εντός 2ετίας είναι εφικτή.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ 200 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ

1825 -1827: Η ΚΡΙΣΙΜΗ ΤΡΙΕΤΙΑ

Τα τρία πρώτα χρόνια της ελληνικής επανάστασης ο απελευθερωτικός αγώνας πήγαινε καλά. Η Οθωμανοί είχαν τα δικά τους εσωτερικά προβλήματα (Αλή Πασάς, Γενίτσαροι κ.ά.) και πολλοί φιλέλληνες είχαν έλθει στην Ελλάδα για να πολεμήσουν για την ελευθερία της. Οι ευρωπαϊκοί λαοί είχαν ακυρώσει τις δεσμεύσεις των ηγεσιών τους στα προστάγματα της «ιεράς συμμαχίας» ενώ οι ανταγωνισμοί των τότε μεγάλων δυνάμεων αντικειμενικά ευνοούσαν τους Έλληνες.

Σε ότι αφορά την περιοχή του σημερινού Δήμου Πύλου – Νέστορος οι επαναστάτες δεν είχαν καταφέρει να καταλάβουν τα ισχυρά κάστρα της Μεθώνης και της Κορώνης. Είχαν καταλάβει όμως το Νιόκαστρο και το Παλιόκαστρο.

Τα άτακτα ελληνικά στρατεύματα είχαν περιορισμένες δυνατότητες, ανύπαρκτη πειθαρχία και ανεπαρκή εξοπλισμό και παντελή έλλειψη πυροβολικού,

Όμως οι επαναστάτες δεν είχαν ενιαία άποψη για τον προσανατολισμό του νέου κράτους, ενώ υπέβσκε ο αγώνας για την εξουσία ανάμεσα σε διάφορες ομάδες. Δεν είχαν την ίδια άποψη οι προύχοντες με τους καπετάνιους (κλέφτες ή αρματολούς) ενώ λεγόμενοι ετερόχθονες λόγιοι ή / και πολιτικοί άλλοι εμποτισμένοι από τις αξίες της γαλλικής επανάστασης και του διαφωτισμού και άλλοι με θητεία στην αυλή του Αλή Πασά ή στην Οθωμανική αυλή (Δραγουμάνοι και γενικότερα Φαναριώτες). Επιρροή στην εξέλιξη των πραγμάτων είχε και το ανώτατο επίπεδο του κλήρου (πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως και επίσκοποι).

Η σύγκρουση αυτή υπέβσκε τρία χρόνια αλλά τελικά οδήγησε το 1824 σε δύο διαδοχικούς εμφύλιους πολέμους.

Οι επαναστάτες παρασυρμένοι από τις αρχικές τους επιτυχίες και τυφλωμένοι από τη διαπάλη για την κατάκτηση της εξουσίας (και τη διαχείριση των αγγλικών δανείων) αγνόησαν τις πληροφορίες για την προετοιμασία των Οθωμανών και των Αιγυπτίων που είχε στόχο την κατάπνιξη της ελληνικής επανάστασης.

Αγνόησαν το γεγονός ότι ο σουλτάνος Μαχμούτ Β' προσπαθούσε να επιλύσει τα σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετώπιζε (εξόντωση Αλή Πασά το 1822, προσπάθεια δημιουργίας τακτικού στρατού και σταδιακή περιθωριοποίηση των γενίτσαρων οι οποίοι τελικά σφαγιάστηκαν το 1826). Αγνόησαν επίσης το ότι οι Αιγύπτιοι είχαν ήδη οργανώσει τακτικό στρατό και είχαν στρατολογήσει Γάλλους αξιωματικούς).

Αποτέλεσμα όλων αυτών ήταν η καταστροφή το 1824 της Κάσου και των Ψαρών από τον ενωμένο τουρκο-αιγυπτιακό στόλο και η απόβαση του Ιμπραήμ στη Μεθώνη το Φεβρουάριο του 1825 χωρίς καμία αντίσταση από τις ελληνικές δυνάμεις.

Η απόβαση του Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο ήταν το αποτέλεσμα της εμφύλιας διαμάχης και ο καταλύτης για την αποδιοργάνωση της Ελληνικής Επανάστασης μέσα σε μόλις τρεις μήνες.

ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ κατά το 1825 και το 1826

- Μάχες στις οποίες νίκησαν οι Έλληνες
- Μάχες στις οποίες νίκησαν οι Αιγύπτιοι
- Συγκρούσεις ανάμεσα στους δύο αντιπάλους (το χρώμα δηλώνει τον νικητή)
- Μάχες και συγκρούσεις με αμφίρροπο αποτέλεσμα
- Παράλληλες ναυτικές επιχειρήσεις των αντιπάλων (το χρώμα δηλώνει τον νικητή)
- Περιοχές που υπέστησαν μεγάλες καταστροφές από τα στρατεύματα του Ιμπραήμ

Οι επαναστάτες διαπίστωσαν ότι η πεποίθηση, η οποία είχε δημιουργηθεί μετά τη νίκη στα Δερβενάκια, ότι μπορούσαν να νικήσουν τους Οθωμανούς με γιουρούσια άτακτων στρατευμάτων ήταν εντελώς λανθασμένη. Αυτή η πεποίθηση ήταν το επιχείρημα αυτών που για ιδιοτελείς λόγους πρόβαλαν σθεναρή αντίσταση στη δημιουργία τακτικού στρατού.

Η επικράτηση του Ιμπραήμ απέδειξε ότι ο τακτικός στρατός δεν μπορούσε να αντιμετωπιστεί με άτακτα και απειθαρχα στρατεύματα, ούτε στην ξηρά ούτε στη θάλασσα.

Κυκλάδες, μνημεία και τουριστική ανάπτυξη

Του Δημήτρη Αθανασούλη
Διευθυντή Εφορείας Αρχαιοτήτων Κυκλάδων

Η τρέχουσα πρόσληψη της πολιτιστικής κληρονομιάς ως οικονομικού μεγέθους οδηγεί ενίοτε σε μονοσήμαντες προσεγγίσεις. Έτσι, στις Κυκλάδες, κορυφαίο τουριστικό προορισμό, καθώς μουσεία ή αρχαιολογικοί χώροι δεν παρουσιάζουν τον κορεσμό που συναντούμε στη Βενετία ή στο Λούβρο, θα ακούσαν οι παραδοσιακές πολιτικές αύξησης επισκεπτών. Μνημεία και μουσεία, ενταγμένα στην ανταγωνιστική βιομηχανία της εμπειρίας, μπορούν πράγματι, με βελτίωση των παροχών, υλικών και ψηφιακών, και στοιχειώδες μάρκετινγκ, να εισπράξουν αύξηση ροών επισκεπτών επιβεβαιώνοντας τον ρόλο τους ως αναπτυξιακά εργαλεία.

Ωστόσο, το τοπίο της διαχείρισης του μνημειακού αποθέματος είναι πολύ πιο σύνθετο. Καθώς η σχέση ατόμου και κοινότητας με τα μνημεία είναι δυναμική και εύθραυστη, οι πολιτικές προσέλευσης κοινού οφείλουν να είναι πολυεπίπεδες και να αποσκοπούν στη διαρκή καλλιέργεια νέων δεσμών ανάμεσα στο μνημείο και στην κοινότητα ή στον κάθε επισκέπτη ξεχωριστά. Περιοδικές εκθέσεις, όπως η «Vanity» στο Μουσείο Μυκόνου και η «Sight» στη Δήλο (συνεργασία με τον οργανισμό NEON), δοκίμασαν νέα πεδία ανατροφοδότησης του ενδιαφέροντος του κοινού σε έναν τουριστικό προορισμό (Μύκονος) με ειδικά χαρακτηριστικά.

Κάθε νησί απαιτεί εξειδικευμένες παρεμβάσεις. Οριζόντιες δράσεις, όπως οι σωστικές αποκαταστάσεις μνημείων και οι νέες αρχαιολογικές έρευνες, εμπλουτίζουν το κυκλαδικό μνημειακό απόθεμα, ενώ κρίσιμη είναι η συμβολή στη βιώσιμη ανάπτυξη των, αντιδημοφιλών ενίοτε, μέτρων διοικητικής προστασίας του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Το κυκλαδικό τοπίο, δομημένο και αδόμητο, λόγω της μικρής του κλίμακας και της λιτής μορφολογίας του, είναι ιδιαίτερα ευάλωτο. Η ριζική ανατροπή του παραγωγικού μοντέλου στα Κυκλαδονήσια από τον πρωτογενή τομέα στις τουριστικές υπηρεσίες μεταβάλλει άρδην την ιστορική ισορροπία δομημένου και αδόμητου χώρου και απειλεί με μη αναστρέψιμη βλάβη την ίδια την πλουτοπαραγωγική πηγή του κυκλαδικού τουρισμού, που είναι το φυσικό και πολιτισμικό τοπίο. Στα νησιά με ορατό τον κίνδυνο ανατροπής της ισορροπίας μεταξύ τουριστικής ανάπτυξης και διατήρησης των βιώσιμων πόρων τους, πέραν του ελέγχου της δόμησης, η αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς συμβάλλει στην ποιοτική μετάπτωση των τουριστικού προϊόντος από έναν, επιθετικό προς το περιβάλλον, εποχικό τουρισμό σε έναν αναβαθμισμένο τουρισμό 12μηνιαίας διάρκειας. Η υλοποιούμενη αναβάθμιση των μουσειακών υποδομών στη Σαντορίνη ή η ανάδειξη του κάστρου Χώρας Μυκόνου, που αναμορφώνει το περιβάλλον της εμβληματικής Παραπορτιανής, σε στενή συνεργασία με τους αντίστοιχους δήμους, εντάσσονται σε αυτό το πλαίσιο.

Στα νησιά με ηπιότερους ρυθμούς τουριστικής εκμετάλλευσης, η πολιτιστική κληρονομιά συμβάλλει

στη βιώσιμη ανάπτυξη μέσω της δημιουργίας μουσείων, όπως, ενδεικτικά, στην Κύθνο και στο Κουφονήσι, ή με την αναστήλωση των τοποσημών τους, όπως η Επισκοπή Σικίνου, έργα που υλοποιούνται σε συνεργασία με την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου.

Στη Νάξο, που τώρα παγιώνεται η τουριστική της φυσιογνωμία, η έμφαση στον ποιοτικό πολιτιστικό τουρισμό, εκτός από τη συστηματική ανάδειξη του μοναδικού δικτύου των βυζαντινών ναών της, δίνεται με την υλοποιούμενη πολυσύνθετη μουσειακή υποδομή της Νησίδας Μουσείων Κάστρου Χώρας Νάξου, όπου η μεσαιωνική ακρόπολη θα φιλοξενεί σε αποκατεστημένα μνημειακά κελύφη τρία θεματικά μουσεία: Κυκλαδικού Πολιτισμού, Αρχαίας Νάξου και Βυζαντινής Ναξίας.

Ο υπερτοπικός χαρακτήρας της Δήλου τονίζεται μέσα από ένα σύνθετο και εκτατικό πρόγραμμα, που περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, αναστηλώσεις εμβληματικών μνημείων (Μέγας Ναός του Απόλλωνα, Στόα του Φιλίππου, Παλαίστρα του Γρανίτη), αναβαθμίζοντας τον ερειπιώνα μέσα στο ανέγγιχτο κυκλαδικό τοπίο του ακατοίκητου σήμερα νησιού. Αυτή η μοναδική σύνθεση πολιτιστικού και φυσικού τοπίου σχεδιάζεται να παραμείνει αλώβητη από σύγχρονες κατασκευές υποδομών εξυπηρέτησης, οι οποίες θα αφομοιώνονται αρμονικά στο περιβάλλον. Παράλληλα, η θέσμιση άυλων δράσεων στο νησί, κατά το πρότυπο των Συμποσίων της Δήλου του Κωνσταντίνου Δοξιάδη, αναμένεται να ενισχύσει την οργανική ενσωμάτωση της κληρονομιάς της Δήλου στη σύγχρονη κοινότητα.

Σε κάθε περίπτωση, η πλήρης αξιοποίηση των κυκλαδικών μνημείων προϋποθέτει συμπεριληπτικές πολιτικές και συνέργειες με τις τοπικές κοινωνίες, την κοινωνία των πολιτών και τον ιδιωτικό τομέα, αλλά και σύνθετες δράσεις με την, εξίσου σημαντική, άυλη πολιτιστική κληρονομιά του αρχιτελάγου.

ΠΗΓΗ: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Κυριακή 23 Μαΐου 2021)

Από το αφιέρωμα της εφημερίδας στο Βιώσιμο Τουρισμό **ξεχωρίσαμε αυτό το άρθρο** και το αναδημοσιεύουμε με την άδεια του συγγραφέα.

Συνδυάζει εξαιρετικά την προστασία των μνημείων, την ανάδειξή τους, τη συμβολή τους στη βιώσιμη ανάπτυξη και **την αναγκαία συνέργεια όλων των «ενδιαφερόμενων μερών»** (τοπικές κοινωνίες, κοινωνία των πολιτών και ιδιωτικού τομέα).

Παρότι αναφέρεται στα Κυκλαδονήσια, αφορά όλη τη χώρα. **Μπορεί να αναφέρεται στη Μεσσηνία** (αν αντικαταστήσουμε τη λέξη Κυκλαδονήσια), αλλά και **στη Μεθώνη** (αν αντικατασταθεί η λέξη Νάξος).

Εκτός από την αυτονόητη προστασία των μνημείων τονίζονται και άλλα σημαντικά θέματα: πολιτικές αύξησης επισκεπτών, βελτίωση των παροχών, υλικών και ψηφιακών, στοιχειώδες μάρκετινγκ, διαρκής καλλιέργεια νέων δεσμών ανάμεσα στο μνημείο και στην κοινότητα ή στον κάθε επισκέπτη ξεχωριστά, περιοδικές εκθέσεις, σύνθεση πολιτιστικού και φυσικού τοπίου, θέσμιση άυλων δράσεων, συμπεριληπτικές πολιτικές και συνέργειες.

(Η πολιτική της Ε.Ε. για τα μνημεία, σελ.6)

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Το Δ.Σ. στη συνεδρίασή του της 27^{ης} Μαΐου 2021 αποφάσισε τη συγκρότηση **Επιστημονικής Συμβουλευτικής Επιτροπής (Ε.Σ.Ε. – ΣΦΚΜ)** με στόχο την προώθηση των στόχων του συλλόγου μας (άρθρο 4, παρ. 3 και άρθρο 8, παρ. 5).

Η επιτροπή αποτελείται από πέντε μέλη:

ΠΕΤΡΟΣ ΘΕΜΕΛΗΣ

Ο Πέτρος Θέμελης γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Πήρε πτυχίο Ιστορίας της Αρχαιολογίας από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και διδακτορικό από το Πανε-

πιστήμιο του Μονάχου. Διετέλεσε επιστημονικός βοηθός της ΕΦΑ Δυτικής Μακεδονίας, μετείχε σε ανασκαφές Πέλλας, ανακτόρου Αιγών και τάφων Δερβενίου. Υπηρέτησε Επιμελητής και Έφορος Αρχαιοτήτων Ηλείας-Μεσσηνίας, Αττικής-Εύβοιας, Φωκίδος-Λοκρίδος, Διευθυντής Μουσείου Δελφών και Προϊστάμενος Εφορείας Παλαιοαναθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας. Δίδαξε κλασική αρχαιολογία στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, διηύθυνε την πανεπιστημιακή ανασκαφή στον Τομέα Ι της αρχαίας Ελεύθερνας και από το 1986 είναι διευθυντής έργου αρχαίας Μεσσήνης με τρεις ευρωπαϊκές διακρίσεις.

Έχει δημοσιεύσει δέκα μονογραφίες, διακόσιες μελέτες, βιβλιοκρισίες, χρονικά ανασκαφών, επιφυλλίδες στον τύπο. Είναι επίτιμος δημότης Μεσσήνης, Ανδρούσας, Καλαμάτας, ισόβιος Εταίρος Αρχαιολογικής Εταιρείας, μέλος Ινστιτούτου Αρχαιολογίας ΗΠΑ, Εταιρείας Ευβοϊκών Μελετών, Γερμανικού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου, Αυστριακού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου, Επιτροπής Συντήρησης Μνημείων Ακροπόλεως και πρόεδρος Εταιρείας Μεσσηνιακών Αρχαιολογικών Σπουδών. Το 2004 και το 2016 του απονεμήθηκαν από τους Προέδρους της Δημοκρατίας τα Παράσημα του Ταξιάρχη και του Ανώτερου Ταξιάρχη του Τάγματος του Φοίνικος, το 2017 ανακηρύχθηκε Επίτιμος καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και το 2018 του απονεμήθηκε το μετάλλιο Α΄ Τάξεως του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου από τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμο.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΧΑΤΖΗΣ

Ο Αριστείδης Χατζής είναι Καθηγητής Φιλοσοφίας Δικαίου & Θεωρίας Θεσμών στο Τμήμα Ιστορίας & Φιλοσοφίας της Επιστήμης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου του

Σικάγου. Είναι επίσης Διευθυντής Ερευνών στο Κέντρο Φιλελεύθερων Μελετών (ΚεΦιΜ) και Fellow του Institute for Research in Economics and Fiscal Issues/Paris. Είναι μέλος της Εθνικής Επιτροπής «Ελλάδα

«2021». Το βιβλίο του για την Επανάσταση του 1821 θα κυκλοφορήσει το 2022 στις Η.Π.Α. Είναι τακτικός συνεργάτης της εφημερίδας *Καθημερινή* και του Protagon και έχει αρθρογραφήσει σε μεγάλα ξένα μέσα ενημέρωσης (*New York Times*, *Financial Times*, *Wall Street Journal*, *Washington Post*, *CNBC*) ενώ έχει παραχωρήσει συνεντεύξεις σε ελληνικούς ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς και μεγάλα διεθνή μέσα ενημέρωσης.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Δημήτρης Π. Σωτηρόπουλος γεννήθηκε στην Αθήνα, το 1972 και είναι Καθηγητής Σύγχρονης

Πολιτικής Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου όπως και διδάσκων στο ΕΑΠ. Διδάσκει επίσης μαθήματα ιστορίας του ελληνικού κράτους στο ΠΜΣ, «Δημόσια Διοίκηση & Τοπική Αυτοδιοίκηση», στο ίδιο πανεπιστήμιο. Εξάλλου, είναι Γραμματέας Σύνταξης της ΝΕΑΣ ΕΣΤΙΑΣ και αρθρογράφος της εφημερίδας, *Η Καθημερινή*, καθώς και της *Lifo*. Επίσης, διευθύνει τη σειρά «Ιδέες και Πολιτική» στις εκδόσεις Μεταίχμιο. Από το 2021, έχει επιλεγεί ως ένας εκ των εκπροσώπων της Ελλάδας στο «Παρατηρητήριο για την Διδασκαλία της Ιστορίας» του Συμβουλίου της Ευρώπης. Έχει συγγράψει το *Φάσεις και αντιφάσεις του ελληνικού κράτους στον 20ό αιώνα, 1910-2001* (Εστία, 2019) και το *Από τον Ανένδοτο στην "δεξιά-αντιδεξιά"*. Πολιτικοί και κοινωνικοί διχασμοί στη "μακρά" δεκαετία του 1960 (εκδ. "Καθημερινή", 2019), ενώ έχει επιμεληθεί 10 συλλογικούς τόμους, μεταξύ αυτών τον αγγλόφωνο, P. Panayiotopoulos – D.P. Sotiropoulos (eds), *Political and Cultural Aspects of Greek Exoticism* (Palgrave-Macmillan, 2019). Το 2021, θα κυκλοφορήσει, με δική του επιμέλεια και εισαγωγή, η συλλογή κειμένων του Κ. Παπαγιώργη, *Κατάλοιπα του '21*, εκδ. Καστανιώτης.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Ο Ιάκωβος Μιχαηλίδης υπηρετεί ως Καθηγητής Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Την ακαδημαϊκή χρονιά 2012-2013 υπηρέτησε ως Επισκέπτης Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου. Την ακαδημαϊκή χρονιά 2019-2020 έλαβε υποτροφία από το Ίδρυμα Fulbright και υπήρξε Επισκέπτης Ερευνητής στο George Washington University των ΗΠΑ. Την ίδια χρονιά υπήρξε Ακαδημαϊκός Επισκέπτης στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης. Έχει εργαστεί ως εμπειρογνώμονας για τα δυτι-

τικού Κέντρου της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών και μέλος πολλών ελληνικών και ευρωπαϊκών επιστημονικών δικτύων και οργανώσεων, όπως το ευρωπαϊκό θεματικό δίκτυο ιστορίας Clloh/Cliohnet. Ήταν ιστορικός σύμβουλος (μαζί με τον καθηγητή Θάνο Βερέμη) της τηλεοπτικής σειράς του ΣΚΑΙ «1821», του ιστορικού ντοκιμαντέρ «Twice a Stranger» που προβλήθηκε από την τηλεόραση της NET, του ιστορικού ντοκιμαντέρ «Η δεκαετής εξόρμηση της Ελλάδας 1912-1923» το οποίο προβλήθηκε από το Cosmote History καθώς και του ιστορικού ντοκιμαντέρ «Περί Ελευθερίας», το οποίο προβλήθηκε από την τηλεόραση του ΣΚΑΙ. Έχει, επίσης, επιμεληθεί τα ιστορικά αφιερώματα του ραδιοφώνου του ΣΚΑΙ 100,3 με θέμα τους Βαλκανικούς Πολέμους, την Μικρασιατική Εκστρατεία, τον Ελευθέριο Βενιζέλο, την Κατοχή και τον Εμφύλιο Πόλεμο.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

Κύρια Ερευνήτρια του
Ινστιτούτο Ιστορικών
Ερευνών / Εθνικό
Ίδρυμα Ερευνών

Είναι απόφοιτος του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης και διδάκτωρ του ίδιου Τμήματος. Διετέλεσε υπότροφος-ερευνήτρια του Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών της Βενετίας. Από το 1988 εργάζεται στο Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, αρχικά στο πρόγραμμα «Ιστορικής Γεωγραφίας του Ελληνικού Χώρου» και από το 2002 έως σήμερα στο Πρόγραμμα «Λατινικές κυριαρχίες στον Ελληνικό Χώρο. 13ος-17ος αι.». Έχει συνεργαστεί με το Πολιτιστικό Ίδρυμα του Ομίλου Πειραιώς (Μουσείο Ελιάς και Ελληνικού Λαδιού στη Σπάρτη) και έχει συμμετάσχει σε ερευνητικά προγράμματα, ελληνικά και διεθνή. Τα δημοσιεύματά της (βιβλία, κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους, μελέτες και άρθρα) εστιάζουν στην οικονομία, την κοινωνία και τη διαχείριση των φυσικών πόρων των βενετικών κτήσεων του ελληνικού χώρου.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ 2021-2023

Σε πρώτη φάση το σχέδιο των δράσεων το οποίο θα επεξεργαστεί η Επιτροπή περιλαμβάνει τέσσερις ενότητες.

1. Την **επίσημη παρουσίαση της Επιστημονικής-Συμβουλευτικής Επιτροπής** σε μια εκδήλωση στην Μεθώνη, στο δίμηνο Σεπτεμβρίου - Οκτωβρίου 2021.
2. Την **διοργάνωση ενός επιστημονικού συνεδρίου** στην Μεθώνη με ιστορική θεματολογία, η οποία θα προσδιοριστεί προσεχώς από την Επιστημονική Επιτροπή. Στόχος είναι το συνέδριο να αποκτήσει τακτικό χαρακτήρα και να επαναλαμβάνεται, ει δυνατόν, ανά διετία με διαφορετική θεματολογία κάθε φορά, πάντοτε όμως με ιστορικό περιεχόμενο σχετικό με την ελληνική ιστορία.

Έλληνα ή ξένο επιστήμονα και διανοητή, πάνω σε ζητήματα σύγχρονου προβληματισμού.

4. Την **προσπάθεια περαιτέρω αξιοποίησης του Καποδιστριακού Σχολείου της Μεθώνης** για την διοργάνωση θερινών σχολείων, και την φιλοξενία και επιμόρφωση ημεδαπών ή ξένων φοιτητών αλλά και όσων έχουν σχετικά ενδιαφέροντα. Δέον είναι ο Σύλλογος να απευθυνθεί και σε Έδρες Ελληνικών Σπουδών πανεπιστημίων της αλλοδαπής όπου υπάρχει σταθερό ενδιαφέρον για τον ελληνικό πολιτισμό και τα ελληνικά γράμματα. Για την προσπάθεια αυτή, τουλάχιστον στα πρώτα της κρίσιμα και πιο απαιτητικά βήματα, σκοπός είναι να αναζητηθούν χορηγίες από ιδρύματα και ιδιώτες που θα ήθελαν να συνδράμουν στην εκ νέου ανάδειξη του ιστορικού αυτού σχολείου ως σύγχρονο χώρο μάθησης και πολιτισμού

ΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΑΣ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Δυστυχώς και οι φετινές εκδηλώσεις γίνονται σε δύσκολες συνθήκες. Η απόφασή μας για την πραγματοποίησή τους είναι δεδομένη και ο προσανατολισμός είναι να γίνουν σε υπαίθριους χώρους με τήρηση των μέτρων ασφαλείας τα οποία ανακοινώθηκαν από το Υπουργείο Πολιτισμού στις 24-5-2021.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

1. Έκθεση με θέμα «ΡΗΓΑΣ & ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ».
2. Διπλή Έκθεση με θέματα:
«Η ΧΑΡΤΑ ΤΟΥ ΡΗΓΑ» και «ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ 1821: 21 ΜΑΧΕΣ και 3 ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ, Έργα Δημ. Ζωγράφου Σκέψη Ι. Μακρυγιάννη».
3. Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΤΟΥ ΑΛ. ΥΨΗΛΑΝΤΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.
4. Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ 1821 ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΔΥΟ ΚΑΣΤΡΑ: ΜΕΘΩΝΗ ΚΑΙ ΚΑΡΥΤΑΙΝΑ.
5. ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ.
6. ΗΜΕΡΙΔΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΣΤΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΕΡΕΥΝΩΝ ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΑ ΚΑΣΤΡΑ ΤΗΣ ΜΕΘΩΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΡΥΤΑΙΝΑΣ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2020 ΚΑΙ 2021

Οι Γενικές Συνελεύσεις για τα δύο προηγούμενα χρόνια δεν πραγματοποιήθηκαν λόγω της πανδημίας.

Το Δ.Σ. αποφάσισε να πραγματοποιηθούν και οι δύο απολογιστικές Γ.Σ. για τη χρήση των ετών 2019 και 2020 στη Μεθώνη, για πρώτη φορά από την ίδρυση του συλλόγου. Θα γίνει μία Γ.Σ. η οποία θα καλύψει τη διετία 2019-2020 με ξεχωριστές εισηγήσεις και πρακτικά για κάθε έτος.

Η πρόσκληση και οι εισηγήσεις θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα και θα σταλούν στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις στις χρονικές προθεσμίες που προβλέπονται στο καταστατικό του συλλόγου (είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα www.methoni-castle.gr).

Η Γ.Σ. θα γίνει στο **πραύλιο του Δημοτικού Σχολείου Μεθώνης- Πέμπτη 12 Αυγούστου 2021 (ΩΡΑ 21.00).**

ΑΡΘΡΑ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ κ. Π. ΘΕΜΕΛΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΘΩΝΗ

Ο καθηγητής κ. Π. Θέμελης έχει συνδέσει το όνομά του με την Αρχαία Μεσσήνη και το σπουδαίο έργο το οποίο έχει επιτελέσει για την αναστήλωσή της, έργο που συνεχίζει ακούραστος και παραγωγικός.

Έχει συνδέσει επίσης το όνομά του και με τη Μεθώνη ως νέος αρχαιολόγος της τότε Εφορείας αρχαιοτήτων Ολυμπίας.

Γνώρισε τον αείμνηστο Τάκη Δεμοδό και υπέγραψε το πρώτο επίσημο δημόσιο έγγραφο και πρότεινε την απαλλοτρίωση του Καποδιστριακού σχολείου (1966).

Τα κείμενα που ακολουθούν δημοσιεύτηκαν στην εφημερίδα της Καλαμάτας ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.

Μεθώνη και πρώιμο Βυζάντιο

Προς τα τέλη του 4ου αιώνα μ.Χ. η Μεθώνη δοκιμάστηκε σκληρά από τον τρομακτικό σεισμό που έλαβε χώρα στις 6 Ιουλίου του έτους 366 μ.Χ. και έγινε αισθητός σε ολόκληρη την Πελοπόννησο, την Κρήτη, τη Βόρειο Αφρική και την Κύπρο. Σύμφωνα με τον Ρωμαίο ιστορικό Αμμιανό Μαρκελλίνο (330- 392 μ.Χ.), εκτός από τις μεγάλες καταστροφές που προκάλεσε ο σεισμός και το τσουνάμι σε παραλιακές πόλεις, στην Αλεξάνδρεια για παράδειγμα έχασαν τη ζωή τους 10.000 άνθρωποι, οι απώλειες σε πλοία και πληρώματα ήταν τεράστιες. Ένα πλοίο από τη Σπάρτη που έπλεε στη Μεθώνη, γράφει ο Μαρκελλίνος, βρέθηκε δυο μίλια μακριά από την ακτή της Μεθώνης (Α. Marcellinus, Res Gestae 17.46). Ερείπια κτισμάτων με καταπλακωμένους νεκρούς, θύματα του καταστροφικού αυτού σεισμού του 365 μ.Χ., έχουν έλθει στο φως στις ανασκαφές της αρχαίας Ελεύθερνας στην Κρήτη (Εικ. 1), στο Καστέλι Κισάμου και στην αρχαία Μεσσήνη.

Παρά τον σεισμό, πάντως, είκοσι μόλις χρόνια αργότερα η εύπορη πατρικία Παύλα, χήρα και γόνος ισχυρής ρωμαϊκής οικογένειας, με την κόρη της Ευτυχία διανυκτέρευσαν στη Μεθώνη, ταξιδεύοντας με πλοίο από τη Ρώμη για προσκύνημα στους Αγίους Τόπους, ιδιαίτερα στην Ιερουσαλήμ.

Η Μεθώνη αναφέρεται ως έδρα Επισκοπής ήδη από τον 4ο αιώνα μ.Χ. Πρώτος Επίσκοπος Μεθώνης αναφέρεται ο Τυχικός, ο οποίος συμμετείχε στη Σύνοδο της Σαρδικής (Σόφιας) το 343 μ.Χ., είκοσι χρόνια περίπου πριν τον μεγάλο καταστροφικό σεισμό. Επίσκοπος που έφερε το όνομα Θεόδουλος δρούσε την

ίδια αυτή ακριβώς περίοδο του 4ου αι. μ.Χ. στην αρχαία Μεσσήνη, προσφέροντας την μεγάλη πολυτελή κατοικία του ως «εν Οίκω Εκκλησία» για το εκκλησίασμα των πρώτων χριστιανών.

Ως βυζαντινή πόλη η Μεθώνη εμφανίζεται και το 533 μ.Χ., όταν ο Ιουστινιανός έκλεισε ειρήνη με τους Πέρσες και έστειλε τον στρατηλάτη του Βελισάριο ενάντια στους Βανδάλους της Βόρειας Αφρικής που είχαν τη βάση τους στην Καρχηδόνα. Σύμφωνα με την αφήγηση του ιστορικού Προκόπιου (Βιβλίο 3, 13.9-10), ο Βελισάριος, πλέοντας προς τη Σικελία με κατεύθυνση την Αφρική, αναγκάστηκε λόγω τρικυμίας να προσορμίσει την αρμάδα του στο λιμάνι της Μεθώνης όπου συνάντησε τους στρατηγούς του Βαλεριανό και Μαρτίνο, οι οποίοι είχαν φθάσει νωρίτερα. Καθώς ο άνεμος είχε πέσει, αποβίβασε τον στρατό του στην ακτή και παράγγειλε την παρασκευή γαλέτας στους τοπικούς φούρνους, γιατί η αποθηκευμένη στα αμπάρια των πλοίων ποσότητα είχε βραχεί και μουχλιάσει.

Πολλά χρόνια αργότερα, το έτος 881, ο Νάσαρ, ναύαρχος του βυζαντινού στόλου στα χρόνια του αυτοκράτορα Βασιλείου Α' (670-886), επιτέθηκε αιφνιδιαστικά στον αγκυροβολημένο στη Μεθώνη στόλο των Σαρακηνών πειρατών και τον κατάστρεψε ολοσχερώς με φωτιά. Η πειρατεία ανθούσε για πολλά χρόνια στην περιοχή και η Μεθώνη λειτουργούσε τότε ως κρησφύγετο.

Στη διάρκεια αυτής ακριβώς της περιόδου του δεύτερου μισού του 9ου αιώνα μ.Χ. δρούσε επί είκοσι χρόνια στη Μεθώνη ο Επίσκοπος Αθανάσιος από την Κατάνη της Σικελίας, ο οποίος ανακηρύχθηκε Άγιος.

Εικόνα 1

Αγιολέος και Άγιος Ονούφριος Μεθώνης

Οι Ενετοί κράτησαν τα Μοθωκόρωνα επί 3 περίπου αιώνες. Το φρούριο της Μεθώνης με τη μορφή περίπου που έχει σήμερα είναι έργο των Ενετών. Μετά το 1210, όταν κατέλαβαν και την Κρήτη, η Μεθώνη αποτέλεσε το προπύργιο της πλούσιας αποικίας τους στον ανταγωνισμό με τους Γενουάτες στο Αιγαίο και την Αδριατική. Τότε εγκαταστάθηκαν άποικοι από διάφορες χώρες στη Μεθώνη, και η μικρή χερσόνησος οχυρώθηκε και εξελίχθηκε σε σημαντικό λιμάνι - σταθμό ιστιοφόρων προς τις ακτές της Ανατολής.

Πολλοί χρονικογράφοι της Δύσης, την εποχή αυτή, αποκαλούν ολόκληρη την Πελοπόννησο Νησί της Μεθώνης, "L' ile de Modon" ή "Insula Montionis". Ο Γερμανός προσκυνητής Felix Faber αναφέρει στο "Οδοιπορικό" του ότι μόνον στη Μεθώνη μπορείς να βρεις πλοίο για οποιοδήποτε μέρος του κόσμου.

Με την ανάπτυξη του εμπορίου αυξήθηκε ο πληθυσμός, ενώ λόγω της μεγάλης ποικιλίας εθνοτήτων που είχαν εγκατασταθεί στην πόλη (Εβραίοι, Έλληνες, Αλβανοί, Ενετοί) δημιουργήθηκε μια πολυπολιτισμική κοινωνία με δικούς της νόμους.

Κατά την ακμαία αυτή περίοδο της πρώτης ενετοκρατίας φαίνεται ότι οικοδομήθηκε, σε μικρή απόσταση από τη Μεθώνη, ο Αγιολέος (Άγιος Λέων) που λειτουργούσε ως καθολικό γυναικείας μονής Κιστερκιανών μοναχών, σε χώρο με πλούσια βλάστηση που χαρακτηριζόταν «παράδεισος της Θεοτόκου» (viridiano).

Για το ποιος ήταν ο Άγιος Λέων, Γερμανός ή Έλληνας προσκυνητής που πέθανε και ενταφιάστηκε στη Μεθώνη και τιμήθηκε με την ανέγερση εκκλησίας, υπάρχει διχογνωμία. Αναζήτησα πρόσφατα το ερείπιο του Αγιολέου και δυστυχώς δεν κατάφερα να το εντοπίσω.

Την ίδια περίπου χρονική περίοδο του 12ου/13ου αιώνα, εγκαταστάθηκε στο παλαιοχριστιανικό κοιμητήριο με τις κατακόμβες, που βρίσκεται στο ύψωμα βόρεια της Μεθώνης, ο ασκητής Ονούφριος, ο οποίος μετέτρεψε τις κατακόμβες σε ασκητήριο και το τοιχογράφησε. Το 1967 πραγματοποιήθηκε ανασκαφική έρευνα στο ασκητήριο, γνωστό ως Άγιος Ονούφριος, από τον καθηγητή βυζαντινολόγο Δημήτριο Πάλλα, και περιφράχθηκε. Σήμερα βρίσκεται σε άθλια, δυστυχώς, κατάσταση χωρίς μέτρα προστασίας.

Επί χρόνια πολλά οι δίδυμες αποικίες Μεθώνης και Κορώνης ζούσαν ελεύθερες από τους Φράγκους του δεσποτάτου και από τους Έλληνες του Μυστρά. Εντούτοις στα νερά της Μεθώνης οι Βενετοί υπέστησαν δύο μεγάλες ήττες: Το 1295, όταν οι Γενοβέζοι κατέστρεψαν το γνωστό ως «καραβάνι» της Συρίας, και κυρίως το 1354, όταν ο Γενοβέζος ναύαρχος Pagadino Doria, πρόγονος του φημισμένου Andrea Doria, συνέλαβε στην ναυμαχία της Σαπιέντζας αιχμάλωτο τον Βενετό ναύαρχο Nicolo Pisani (1324-1380) με εξακόσιους Βενετούς και 30 γαλέρες, που τις έστειλε λάφυρα στη Γένοβα.

Το Κάστρο της Μεθώνης και ο Τάκης Δεμοδός

Από το 1963, όταν πάτησα για πρώτη φορά το πόδι μου στην ευλογημένη μεσσηνιακή γη, ως επιμελητής αρχαιοτήτων της τότε Ζ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων με έδρα την Ολυμπία και περιοχή δικαιοδοσίας τους νομούς Ηλείας και Μεσσηνίας, η Μεθώνη κατέκτησε την πρώτη θέση ανάμεσα στους τόπους που με γοήτευσαν.

Το βενετσιάνικο κάστρο και τα εντυπωσιακά ευρύστομα πηγάδια της, το εγκαταλειμμένο τότε Καποδιστριακό σχολείο, τα παραδοσιακά σπιτία της ήρεμης σιωπηλής αυτής πολιτείας, οι λιγοστοί τότε κάτοικοι, η αμεσότητα της θάλασσας, η θέα της Σαπιέντζας και των άλλων.

Υπήρξε μαθητής του Καποδιστριακού Δημοτικού Σχολείου, ενώ ο πατέρας του ήταν εκεί δάσκαλος. Ο Τάκης με μόνο όπλο την πέννα και την μέχρι πάθους αγάπη του για την γενέτειρα, αγωνιζόταν να διατηρήσει αλώβητη την εικόνα του φρουρίου, του οικισμού και των ιστορικών στοιχείων του, να διασώσει τα απειλούμενα υλικά κατάλοιπα του τοπικού παραδοσιακού πολιτισμού, λαϊκού και αστικού. Αγωνιζόταν αρθρογραφώντας ενάντια στην άγνοια, την αδιαφορία, τη βαρβαρότητα και την κακώς εννοούμενη ανάπτυξη που είχαν ενστερνιστεί, υπηρετούσαν και υπηρετούν από τότε τυφλά αρκετοί εργολάβοι, ξενοδόχοι και άλλοι. Ενώσαμε τις δυνάμεις μας σε κοινό μέτωπο ενάντια στην αυθαιρεσία. Η δική του ουσιαστική επί τόπου παρουσία, γνώση και αγωνιστικότητα υποστηρίχτηκε από τις δικές μου περιορισμένες υπηρεσιακές δυνατότητες σε εφαρμογή διατάξεων του αρχαιολογικού νόμου.

Το 1966, βλέποντας την άθλια κατάσταση διατήρησης του υπό κατάρρευση Καποδιστριακού Σχολείου, πρότεινα την απαλλοτρίωσή του (είχε δυστυχώς πωληθεί σε ιδιώτη) και την μεταφορά εκεί της μικρής αρχαιολογικής συλλογής Μεθώνης, που στεγαζόταν ακόμη στο Μπούρτζι. Οι επισκέψεις μου στη Μεθώνη ήταν συχνές γιατί είχα αναλάβει εκ μέρους του υπουργείου τις εργασίες αναστήλωσης του δυτικού πύργου της νότιας πύλης San Marco του 1411, της οχυρωμένης πύλης του βενετσιάνικου κάστρου και του οκτάπλευρου πύργου του Αγίου Νικολάου, γνωστού ως Μπούρτζι. Επιβλέπων ήταν ο φίλος αρχιτέκτονας μηχανικός, του Υπουργείου Προεδρίας τότε, Αίας Βαζιργιατζίκης, ενώ πολύτιμη ήταν η συμβολή των άξιων αρχαιοφυλάκων της παλαιάς γενιάς, του Γιώργου Αλεξάκη από τη Γιάλοβα και του Διονύσιου Ανδρουτσάκη από τη Χώρα Τριφυλίας, που υπηρέτησε επί σειρά ετών ως επιστάτης στις ανασκαφές της αρχαίας Μεσσήνης όπου άφησε και την τελευταία του πνοή.

Την ίδια χρονική περίοδο μου δόθηκε η ευκαιρία να ανασκάψω, στην περιοχή του χωριού Πύλα, έναν κιβωτιόσχημο τάφο που περιείχε ως κτερίσματα αγγεία μελανόμορφα του 6ου αιώνα π.Χ., γεγονός που βεβαιώνει την παρουσία εκεί οικισμού των αρχαϊκών χρόνων.

Η απόψεις του κ. Π. Θέμελη είναι σημαντικές και χρήσιμες. Η εμπειρία του, το έργο του και η σεμνότητά του δεν επιτρέπουν να μη ληφθούν υπόψη από τους αρμόδιους. Η εγκατάλειψη του Αγιολέου, του Αγ. Ονούφριου αλλά και του Αγ. Βασιλείου δεν μπορεί να συνεχιστεί.

Με την ευκαιρία επανερχόμαστε σε παλαιότερη γραπτή πρότασή μας προς την ΕΦΑΜΕΣ για την τοποθέτηση στους δρόμους απλών πινακίδων οι οποίες θα κατευθύνουν τους επισκέπτες στα μνημεία της πόλης. Ο επισκέπτης δεν μπορεί να υποψιαστεί ότι κάπου στη Μεθώνη υπάρχουν μνημεία της αξίας του Αγ. Ονούφριου, του Αγ. Βασιλείου, του Αγ. Λέοντα ούτε καν του Καποδιστριακού σχολείου.

ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΕ Η ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ ΣΤΟ «2022 WORLD MONUMENTS WATCH»

Μετά από πολύμηνη και επίπονη προετοιμασία, κατά την οποία προσέφεραν εθελοντική εργασία πολλά μέλη και φίλοι του Συλλόγου, **υποβλήθηκε στις 30 Απριλίου η υποψηφιότητα του κάστρου.**

Οι υποψηφιότητες θα αξιολογηθούν από ανεξάρτητη επιτροπή στην οποία συμμετέχουν ειδικοί σε θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς, συμπεριλαμβανομένων επιστημόνων, επαγγελματιών και εκπροσώπων μεγάλων πολιτιστικών οργανισμών.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης θα ανακοινωθούν στις αρχές του 2022.

Ο φάκελος που υποβλήθηκε αποτελείται από το κείμενο της αίτησης (4.000 λέξεις), 13 φακέλους με συμπληρωματικές πληροφορίες (350 σελίδες), 11 βίντεο και 72 φωτογραφίες (από τις 700 περίπου που μας έστειλαν τα μέλη και οι φίλοι μας).

Λάβαμε 24 επιστολές υποστήριξης της υποψηφιότητας του κάστρου από τον π. Πρωθυπουργό κ. Α. Σαμαρά, π. Υπουργούς, όλους τους βουλευτές της Μεσσηνίας, τον Αντιπεριφερειάρχη Μεσσηνίας, το Γ.Γ. της ΚΕΔΕ, το Δήμαρχο Πύλου-Νέστορος, εκπροσώπους της τοπικής Αυτοδιοίκησης, Ιδρύματα, στελέχη με πολυετή θητεία σε έργα αποκατάστασης και ανάδειξης πολιτιστικών μνημείων, φορείς και πανεπιστημιακούς (Ακαδημαϊκό και καθηγητές πανεπιστημίων).

Ο ΣΦΚΜ θα συνεχίσει τις προσπάθειές του για τη διεθνή προβολή του Κάστρου και την προσέλκυση χορηγών για την υλοποίηση των προγραμμάτων αποκατάστασης και ανάδειξής του.

Το Δ.Σ. ευχαριστεί τα μέλη και τους φίλους του συλλόγου που συμμετείχαν σ' αυτή τη συλλογική προσπάθεια.

Ευχαριστεί ιδιαίτερα τις προσωπικότητες και τους φορείς που μας έστειλαν τις επιστολές υποστήριξης για τα καλά τους λόγια σχετικά με το έργο του συλλόγου.

Είναι μεγάλη ικανοποίηση για μας να αναγνωρίζεται η προσπάθειά μας για τη διάσωση & ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής.

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

1. ΣΑΜΑΡΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ
2. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
3. ΧΡΥΣΟΜΑΛΛΗΣ ΜΙΛΤΟΣ
4. ΜΑΝΤΑΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ
5. ΧΑΡΙΤΣΗΣ ΑΛΕΞΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

1. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ
2. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
3. ΚΑΡΒΕΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
4. ΒΡΕΤΤΑΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΙ - ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ

1. ΜΑΛΤΕΖΟΥ ΧΡΥΣΑ
2. ΘΕΜΕΛΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

3. ΜΕΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

4. ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ

5. ΑΡΑΠΗΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ

ΙΔΡΥΜΑΤΑ – ΦΟΡΕΙΣ

1. ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΑΣΙΛΗ ΚΑΙ ΚΑΡΜΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

2. ΜΑΝΙΑΤΑΚΕΙΟΝ ΙΔΡΥΜΑ

3. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΡΥΤΙΝΩΝ

4. ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΔΙΑΣΩΜΑ

5. ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

6. ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ ΑΜΦΥΚΤΙΟΝΙΑ

π. ΜΕΛΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ – π. ΣΤΕΛΕΧΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

1. ΜΑΝΙΑΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

2. ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ-Δ' AMICO ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ

3. ΦΟΥΝΤΟΥΚΟΥ ΜΑΡΙΑ

4. ΠΟΖΙΟΠΟΥΛΟΣ ΑΡΗΣ

ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΙ ΣΤΗΡΙΞΑΝ ΤΗΝ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ

Πολλά μέλη, φίλες και φίλοι στήριξαν την προσπάθειά μας με κείμενα, δημοσιεύματα και – κυρίως – φωτογραφίες. Ευχαριστούμε ιδιαίτερα αυτούς που μας έστειλαν φωτογραφίες με προδιαγραφές οι οποίες πληρούσαν τις απαιτήσεις. Σημαντική ήταν και η προσφορά του χορηγού μας EL-TRANSLATIONS για τη μετάφραση στα αγγλικά των κειμένων της αίτησης.

Η ΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΥΠΠΟΑ

Όπως ήταν φυσικό ενημερώσαμε την Εφορεία Αρχαιοτήτων Μεσσηνίας για την πρόθεσή μας να υποβάλουμε την υποψηφιότητα του κάστρου. Η ΕΦΑΜΕΣ μας παρέπεμψε στις κεντρικές υπηρεσίες λόγω αρμοδιότητας.

Στις 21-1-2021 στείλαμε στη Γενική Δ/νση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς επιστολή με αίτημα τη χορήγηση φωτογραφιών, χαρτών και επιστολή υποστήριξης.

Αρ. Πρωτ. 1 / 20 Ιανουαρίου 2021 ΠΡΟΣ

Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων
& Πολιτιστικής Κληρονομιάς

ΘΕΜΑ: Κάστρο Μεθώνης Μεσσηνίας – Υποβολή
υποψηφιότητας στο World Monuments Fund

Αξιότιμη κ. Βελένη

Ο σύλλογός μας θα υποβάλει υποψηφιότητα για το κάστρο της Μεθώνης στο πρόγραμμα “2022 World Monuments Watch” του World Monuments Fund (επισυνάπτεται μία σελίδα με σύντομες πληροφορίες για το WMF). Σημειώνουμε ότι χορηγός του WMF είναι και το ίδρυμα «ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ».

συνέχεια στη σελ. 23

**ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΕ Η ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ
ΣΤΟ «2022 WORLD MONUMENTS WATCH»**

Στόχος μας είναι η ανάδειξη του μνημείου διεθνώς, η αύξηση των επισκεπτών και η προσέλκυση χορηγών ώστε να χρηματοδοτηθούν οι μεγάλες ανάγκες του για συντήρηση.

Η τελευταία ημερομηνία υποβολής της υποψηφιότητας είναι η 1^η Μαρτίου 2021.

Ενημερώσαμε σχετικά την Εφορεία Αρχαιοτήτων Μεσσηνίας και ζητήσαμε να μας χορηγηθεί υποστηρικτικό υλικό για να ενισχυθεί η υποψηφιότητα που θα υποβάλουμε και μας υποδείχτηκε να απευθυνθούμε στην κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου.

Επισυνάπτεται μία σελίδα με το ζητούμενο υλικό: φωτογραφίες (υποχρεωτικά) και κατάλογος με συμπληρωματικό υλικό (προαιρετικά).

Σας παρακαλούμε να μας ενημερώσετε αν είναι δυνατόν να μας χορηγηθούν φωτογραφίες και υλικό από τις αναφερόμενες κατηγορίες του καταλόγου όπως και σχετική υποστηρικτική επιστολή».

Η επιστολή διαβιβάστηκε στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Μεσσηνίας στις 28-1-2021 με κοινοποίηση στον ΣΦΚΜ.

ΘΕΜΑ: Διαβίβαση επιστολής Συλλόγου Φίλων Κάστρου Μεθώνης.

ΣΧΕΤ.: Το υπ.αρ. ΥΠΠΟΑ/ΤΑΔΠΚ/34194/27-01-2021 επιστολή του Συλλόγου.

Σας διαβιβάζουμε την επιστολή του Συλλόγου Φίλων Κάστρου Μεθώνης, που αφορά σε συμμετοχή σε πρόγραμμα "2022 World Monuments Watch" και άδεια χρήσης υλικού αρχαιολογικού περιεχομένου και παρακαλούμε για τις απαντήσεις σας επί του αιτήματος και τις περαιτέρω ενέργειές σας.

Έκτοτε δεν υπήρξε καμία απάντηση ή ενημέρωση και στις 13-3-2021 επανήλθαμε με νέα επιστολή.

ΠΡΟΣ

Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων
& Πολιτιστικής κληρονομιάς

Αξιότιμη κ. Βελένη,

με την επιστολή μας ΣΦΚΜ/1/20-1-2021 σας ανακοινώσαμε ότι θα καταθέσουμε υποψηφιότητα για το Κάστρο της Μεθώνης στο «2022 World Monuments Watch» του ιδρύματος WMF και ζητήσαμε την υποστήριξη της προσπάθειάς μας η οποία είναι πιθανό να προσελκύσει χορηγούς που θα μπορούσαν να χρηματοδοτήσουν τις σημαντικές δαπάνες που απαιτούνται για την αποκατάσταση των φθωρών του Κάστρου και την ανάδειξή του. Μας κοινοποιήσατε την επιστολή που διαβιβάσατε στην ΕΦΑΜΕΣ με ημερομηνία 28-1-2021 αλλά έκτοτε δεν είχαμε καμία απάντηση, παρά το γεγονός ότι, όπως είχε επισημανθεί στην επιστολή μας, η καταληκτική ημερομηνία κατάθεσης ήταν η 1^η Μαρτίου 2021.

Δεν επικοινωνήσαμε μαζί σας νωρίτερα γιατί στο μεταξύ ανακοινώθηκε ως νέα καταληκτική ημερομηνία η 1^η Μαΐου 2021 αλλά ήδη η προετοιμασία του σχετικού φακέλου βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο και έχει σχεδόν ολοκληρωθεί η μετάφραση των κειμένων.

Η υποστήριξη της υποψηφιότητας του Κάστρου Μεθώνης θα ενισχυθεί ιδιαίτερα αν μας χορηγήσετε το υλικό που είχαμε ζητήσει και υποστηρικτική επιστολή.

Θα παρακαλούσαμε να μας ενημερώσετε το συντομότερο δυνατό για την απόφασή σας ώστε να ετοιμάσουμε εγκαίρως το φάκελο υποψηφιότητας.

Η στάση αυτή των συγκεκριμένων υπηρεσιών του ΥΠΠΟΑ είναι **ανεξήγητη**. Αντικειμενικά υπονομεύει μια προσπάθεια που θα μπορούσε να έχει ευεργετικά αποτελέσματα στην προστασία και ανάδειξη του μνημείου.

Για το λόγο αυτό αποστείλαμε στην κ. Υπουργό μακροσκελή επιστολή (5-5-2021) με την οποία την ενημερώνουμε για τη στάση των διοικητικών υπηρεσιών και τις επιπτώσεις της στην αξιολόγηση της υποψηφιότητας που υποβάλαμε. Παραθέτουμε απόσπασμα της επιστολής.

Αξιότιμη κυρία Υπουργέ,

Δεν θα ήταν παραγωγικό σε αυτή τη φάση να αξιολογήσουμε ή να χαρακτηρίσουμε τη συμπεριφορά των υπηρεσιών του Υπουργείου σας, που απαξίωσαν ακόμη και να απαντήσουν στις επιστολές μας. Θα θέλαμε όμως να θέσουμε υπόψη σας δύο συγκεκριμένες αρνητικές επιπτώσεις που αυτή τους η στάση είχε στην προσπάθειά μας.

(α) Δεν είχαμε τη δυνατότητα να επισυνάψουμε σημαντικό συμπληρωματικό υλικό τεκμηρίωσης το οποίο, εξ αρμοδιότητας, διαθέτουν οι υπηρεσίες του Υπουργείου. Το υλικό αυτό θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο και ίσως κρίσιμο για την επιλογή του κάστρου της Μεθώνης.

(β) Σε απάντηση του ερωτήματος που θέτει το σχετικό έντυπο της αίτησης προς το World Monuments Fund (WMF), για το αν συμφωνεί το Υπουργείο με την πρόταση του αιτούντος Συλλόγου μας, είχαμε να επιλέξουμε μεταξύ τριών επιλογών (ΝΑΙ – ΟΧΙ – ΔΕΝ ΞΕΡΩ). Αναγκαστικά επιλέξαμε το τελευταίο. (.....)

Οι υπηρεσίες στις οποίες απευθυνθήκαμε, εκτός από τη θεσμική αλλά και νομική υποχρέωση που είχαν να απαντήσουν στο αίτημά μας, θα έπρεπε, πέραν της αυτονόητης υποχρέωσης σεβασμού των πολιτών που τους απευθύνονται, να τιμούν την αποστολή τους και να εκτιμούν την προσφορά του ΣΦΚΜ η οποία προαναφέρθηκε. (....)

Θα σας παρακαλούσαμε λοιπόν να ερευνήσετε το θέμα και να μας ενημερώσετε για τις αιτίες που οδήγησαν τις υπηρεσίες του Υπουργείου σας στην επιλογή να μην απαντήσουν στο αίτημά μας το οποίο αποσκοπούσε να συνδράμει την προσπάθεια που έχει ξεκινήσει μετά την υπογραφή της προγραμματικής συμφωνίας προστασίας και ανάδειξης του Κάστρου Μεθώνης. Ακόμη και εκπρόθεσμη, μια χειρονομία ηθικής υποστήριξης της πρωτοβουλίας μας έχει νόημα και μπορεί να είναι καίριας σημασίας για την έκβασή της.

Το Δ.Σ. του συλλόγου θεωρεί ότι οφείλονται εξηγήσεις γι' αυτή τη στάση και είναι αποφασισμένο να αναδείξει το θέμα με κάθε μέσο σε όλα τα επίπεδα.

ΜΙΑ ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΣΗ
(το σκοτεινό κάστρο στις 25 Μαρτίου 2021)
ΚΑΙ ΜΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗ
(ύψωση της ελληνικής σημαίας στο κάστρο)

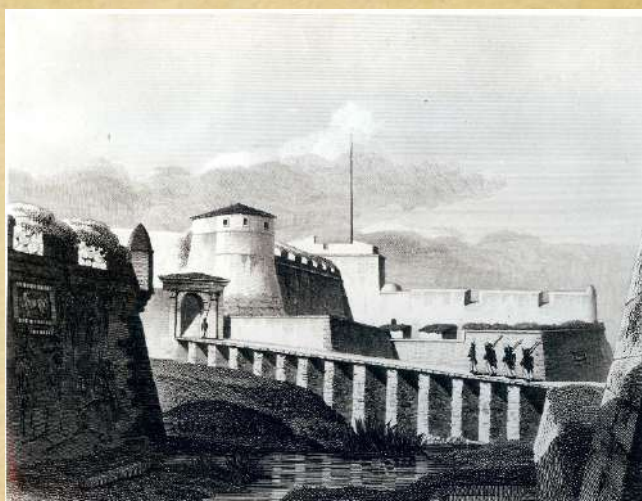
Στα δελτία ειδήσεων της 25ης Μαρτίου 2021 είδαμε με ικανοποίηση να φωτίζονται εμβληματικά μνημεία και κτήρια σε πολλές χώρες και πόλεις σαν ένδειξη τιμής προς την Ελλάδα.

Η εντυπωσιακή όπερα του Sydney φωτισμένη με τα χρώματα της ελληνικής σημαίας

Είμαστε όμως απογοητευμένοι και θυμωμένοι γιατί δεν έγινε καμία προσπάθεια να φωτιστεί έστω ένα μικρό τμήμα του δικού μας εμβληματικού μνημείου. Σαν ένδειξη έντονης διαμαρτυρίας εκδόθηκε σχετικό Δελτίο Τύπου.

ήταν όταν απελευθερώθηκε η Μεθώνη το 1828. Ο ιστός που υπήρχε διακρίνεται καθαρά στην επισυναπτόμενη γκραβούρα της γαλλικής επιστημονικής αποστολής (1830). Η σημαία θα είναι υψωμένη όχι μόνο για τις φετινές εορταστικές εκδηλώσεις αλλά σε μόνιμη βάση.

Η γκραβούρα του 1830

Στις 31 Μαρτίου 2021 στείλαμε την πρότασή μας στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Μεσσηνίας και τους ενημερώσαμε για την πρόθεση του συλλόγου να δωρίσει τη σημαία και τον ιστό.

ΠΡΟΣ

Εφορεία Αρχαιοτήτων Μεσσηνίας

ΘΕΜΑ: Τοποθέτηση ελληνικής σημαίας στο κάστρο

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας, λαμβάνοντας υπόψη τους φετινούς εορτασμούς της 200^{ης} επέτειου της επανάστασης του 1821, τη διεθνή πρακτική αλλά και την αντίστοιχη της χώρας μας σχετικά με τον σημαϊσμό δημοσίων και ιστορικών κτηρίων, σας προτείνει να τοποθετηθεί σημαία σε κατάλληλο σημείο του κάστρου και σε μόνιμη βάση.

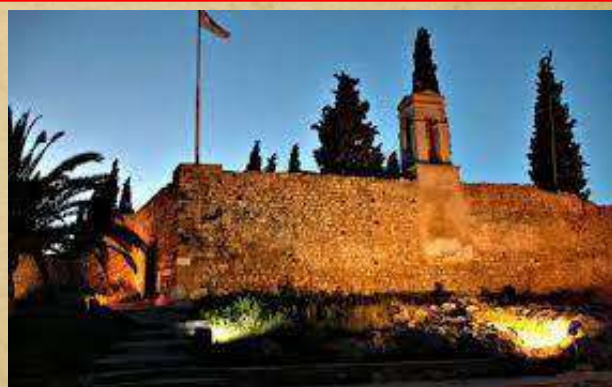
Η πρότασή μας ανακοινώθηκε πριν από τρεις ημέρες μέσω του λογαριασμού μας στο Facebook και έχει ήδη απήχηση σε 1356 επισκέπτες.

Από διερεύνηση της αγοράς διαπιστώσαμε ότι το κόστος σημαίας διαστάσεων 2,5 X 1,5 μ και ιστού αλουμινίου διαμέτρου 55 εκατ. και ύψους 6 μ είναι της τάξεως των 130 ΕΥΡΩ.

Εφόσον αποφασιστεί η τοποθέτηση σημαίας ο ΣΦΚΜ θα προσφέρει τη σημαία και τον ιστό ως χορηγία και συμβολική χειρονομία για τον εορτασμό της φετινής επέτειου.

Η πρότασή μας αναρτήθηκε στις 27 Μαρτίου 2021 στο λογαριασμό μας στο facebook και είχε απήχηση σε 1.410 επισκέπτες, 219 αλληλεπιδράσεις και γενικότερα θετικά σχόλια.

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Μεσσηνίας δεν μας έχει απαντήσει αλλά, με βάση την απλή λογική, υποθέτουμε ότι θα κάνει δεκτή την πρότασή μας.

**Το κάστρο Καράμπαμπα στη Χαλκίδα
 ΚΑΙ ΦΩΤΙΣΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΗΜΑΙΟΣΤΟΛΙΣΜΕΝΟ**

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΚΑΣΤΡΟΥ ΜΕΘΩΝΗΣ (Σ.Φ.Κ.Μ.)
 Πολιτισμός – Περιβάλλον – Ανάπτυξη
ASSOCIATION OF METHONI CASTLE FRIENDS (A.M.C.F.)
 Culture – Environment – Sustainable Development
 Έτος ίδρυσης 2007 / Established 2007

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΚΑΣΤΡΟΥ ΜΕΘΩΝΗΣ
ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ
26^{ης} Μαρτίου 2021

Χίτες, που γιορταζόταν η 200^η επέτειος της κήρυξης της επανάστασης του 1821, φωταγωγήθηκαν πολλά εμβληματικά κτήρια σε διάφορες χώρες και πόλεις του πλανήτη προς τιμήν της Ελλάδας.

Την ίδια βραδιά το κάστρο της Μεθώνης ήταν θεοσκότεινο όπως είχαμε προβλέψει. Παρά τις εκκλήσεις του συλλόγου μας ουδείς ασχολήθηκε με την αποκατάσταση του φωτισμού εδώ και χρόνια αλλά όλοι φαίνεται ότι περιμένουν το «ξανθό γένος της ηλεκτρικής ενέργειας» να απελευθερώσει το κάστρο από τα «δεσμά του σκότους». Δεν κατάφεραν, **αλλά κυρίως δεν προσπάθησαν**, να φωτίσουν ούτε καν την είσοδο και τους προμαχώνες...

Έτσι τιμήθηκαν οι αγωνιστές του 1821 που το πολιορκούσαν επί χρόνια, έτσι τιμήθηκαν οι φυλακισμένοι στο Μπούρτζι οι οποίοι βασανίστηκαν μέχρι θανάτου, έτσι τιμήθηκαν οι πρόγονοί μας οι οποίοι λίγους μήνες μετά την απελευθέρωση της πόλης το 1828 συγκέντρωσαν χρήματα με έρανο για να χτιστεί σχολείο. Η επέτειος των 200 χρόνων πέρασε σαν μια τυπική διαδικασία όπως οι προηγούμενες παρόμοιες εκδηλώσεις. Και όπως ούτως ή άλλως θα περάσει όλο το 2021 κάνοντας συσκέψεις και λοιπές διαδικασίες.

Αναρωτιόμαστε αν θα υπάρξει κάποια εύλογη απάντηση γι' αυτό το ντροπιαστικό γεγονός από τους «καθ' ύλην αρμοδίους».

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΚΑΣΤΡΟΥ ΜΕΘΩΝΗΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Το Δ.Σ. του συλλόγου στην έκτακτη διαδικτυακή συνεδρίασή του στις 26-3-2021 αποφάσισε, εκτός από την έκδοση του Δελτίου Τύπου, να απευθύνει μια δημόσια πρόταση προς τους αρμόδιους. Η πρόταση αποτελείται από δύο σκέλη:

(α) συντήρηση και άμεση επαναλειτουργία του φωτισμού στο τμήμα από τον προμαχώνα Loredan μέχρι τον προμαχώνα Bembo και τον μερικό έστω φωτισμό του πύργου του Αγ. Νικολάου (Μπούρτζι). Αυτή η παρέμβαση δεν έχει καμία σχέση με τις χρονοβόρες διαδικασίες οι οποίες βρίσκονται σε εξέλιξη και αφορούν την συνολική αποκατάσταση του φωτισμού.

(β) τοποθέτηση ιστού και ανάρτηση σημαίας στο ψηλότερο σημείο της ακρόπολης στο ίδιο σημείο που

Σύντομες ειδήσεις

❑ ΚΑΣΤΡΟ: ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ & ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ

Η διατήρηση, ανάδειξη και προώθηση του Κάστρου απαιτεί δαπάνες και μάλιστα αρκετά υψηλές. Όπως αναφέρεται σε προηγούμενη σελίδα **η οικονομική βιωσιμότητα των μνημείων είναι μονόδρομος**. Το κάστρο έχει τη δυνατότητα με αύξηση των επισκεπτών να το πετύχει. Ο πίνακας που ακολουθεί δείχνει τη σταθερή ανοδική τάση των εισπράξεων και τη μεγάλη μείωσή τους το 2020 λόγω της πανδημίας (επειδή για το 2020 τα στοιχεία δεν είναι ολοκληρωμένα η μείωση τελικά θα είναι μικρότερη).

Η ανάγκη για εξασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητάς τους αφορά και μνημεία τα οποία αναστηλώθηκαν πρόσφατα π.χ. το Καποδιστριακό Αλληλοδιδακτικό σχολείο. Υπάρχει ήδη ανάγκη προσθήκης συμπλήρωσης του εξοπλισμού του (κλιματισμός) και σε λίγα χρόνια θα χρειάζονται χρήματα για τη συντήρησή του. Δεν πρέπει να ξεχνάμε το φωτισμό του και το αποτέλεσμα της έλλειψης κονδυλίων συντήρησης.

❑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΣΤΗ ΜΕΘΩΝΗ

Στο καταστατικό μας υπάρχει πρόβλεψη δημιουργίας βιβλιοθήκης με βιβλία τα οποία αναφέρονται τόσο στην Μεθώνη και την ευρύτερη περιοχή όσο και άλλα γενικότερου περιεχομένου. Το Δ.Σ. αποφάσισε να προχωρήσει στη δημιουργία της βιβλιοθήκης και έχουν ήδη συγκεντρωθεί περισσότερα από 50 βιβλία από δωρεές μελών του Δ.Σ., από το Ίδρυμα της Βουλής και αναμένονται και άλλα από φορείς και ιδρύματα.

Αποφασίστηκε η βιβλιοθήκη μας να ενταχτεί στη βιβλιοθήκη των σχολείων Μ.Ε. ώστε να χρησιμοποιείται από τις μαθήτριες και τους μαθητές αλλά και γενικότερα τους δημότες δεδομένου ότι η βιβλιοθήκη λειτουργεί και ως δανειστική. Μετά από συνεννόηση με τούς Διευθυντές των σχολείων Μ.Ε. θα δημιουργηθεί ένας νέος

για την τοποθέτηση που θα συγκεντρωθούν (και θα συγκεντρώνονται σε μόνιμη βάση). Ο ΣΦΚΜ θα καλύψει τη δαπάνη κατασκευής των ραφιών και για το σκοπό αυτό θα απευθυνθεί σε όλα τα μέλη και τους φίλους του ώστε με μια μικρή δωρεά από πολλούς να γίνει δυνατή και μεγάλη προσφορά προς τη νεολαία της πόλης και του δημότες.

Προγραμματίζεται η σταδιακή κατασκευή ραφιών στην αίθουσα εκδηλώσεων στα οποία θα μπορούν να τοποθετηθούν 1.500 βιβλία περίπου.

Με νεότερη ανακοίνωσή μας θα σας ενημερώσουμε για τη διαδικασία συγκέντρωσης των βιβλίων, το κόστος των υλικών κατασκευής των ραφιών και τη διαδικασία με την οποία μπορείτε να κάνετε μια δωρεά γι' αυτό τον σκοπό.

❑ ΝΕΑ ΓΙΑ ΤΟ ΔΡΟΜΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑ - ΜΕΘΩΝΗ

Σύμφωνα με δημοσιεύματα του τύπου το Υπουργείο Υποδομών προσδοκά να υπάρχει προσωρινός ανάδοχος μέχρι το τέλος του 2021 ή τις αρχές του 2022.

Το συνολικό μήκος του αυτοκινητόδρομου θα είναι 50 χιλ. και η απόσταση Πύλος – Μεθώνη μειώνεται στα 7,9 χιλιόμετρα.

❑ ΝΕΑ ΜΕΛΗ ΣΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Έχουμε δύο νέα μέλη στο Δ.Σ. του συλλόγου: την κ. Ελένη Σπυράκου και την κ. Μάρθα Παπαμικρούλη. Από το Δ.Σ. αποχωρούν η κ. Αικ. Καλαμπόκη και ο κ. Αλ. Νάσος. Η πρώτη λόγω αυξημένων – αλλά πολύ ευχαρίστων – οικογενειακών υποχρεώσεων και ο δεύτερος λόγω αυξημένων υποχρεώσεων στη φάση ολοκλήρωσης των σπουδών του και επικείμενης στράτευσής του.

Το Δ.Σ. τους ευχαριστεί για την συμβολή τους στη κοινή προσπάθεια ανασύνταξης και αναδιοργάνωσης του συλλόγου.

❑ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΟΘΩΜΑΝΙΚΩΝ ΛΟΥΤΡΩΝ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ

Άρχισαν οι σχετικές εργασίες οι οποίες θα εκτελεστούν απολογιστικά από την ΕΦΑΜΕΣ και χρηματοδότηση ύψους 30.000 ΕΥΡΩ από το Δήμο στο πλαίσιο της σχετικής προγραμματικής συμφωνίας.

Δεν υπάρχει όμως καμία εξέλιξη στο θέμα της απόκατάστασης του φωτισμού. Στο θέμα αυτό όπως και στο θέμα της ανάδειξης θα επανέλθουμε.

❑ TRIP ADVISOR : ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ

Βαθμολογία 4.5
795 κριτικές
Εξαιρετική 494
Πολύ καλή 251
Μέτριο 34
Κακό 6
Πολύ κακό 10

Ο κ. Π. ΘΕΜΕΛΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ

Από τον καθηγητή κ. Π. Θέμελη λάβαμε τα παρακάτω σχόλιο (αφορά το Ε.Δ. Νο 21 / Μάρτιος 2021).

«Αγαπητοί φίλοι,

Συγχαρητήρια για το ενδιαφέρον Ενημερωτικό Δελτίο του Συλλόγου σας. Πιστεύω ότι οι στόχοι του Σωματείου σας για την συντήρηση και την ανάδειξη του σημαντικού κάστρου της Μεθώνης θα ευοδωθούν γιατί κινούνται προς την ορθή κατεύθυνση.

Με τους φιλικούς χαιρετισμούς μου
Πέτρος Θέμελης»

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

Τους τελευταίους μήνες έχουμε διαπιστώσει μια αλλαγή στη στάση των υπηρεσιών του ΥΠΠΟΑ απέναντι στο σύλλογό μας. Συγκεκριμένα είναι φανερό η απροθυμία επικοινωνίας από την πλευρά τους, η οποία έφθασε στο σημείο να μην απαντούν σε επιστολές μας κατά παράβαση των προβλέψεων του νόμου.

Παρόμοια κατάσταση είχε διαμορφωθεί και το 2014 και με αφορμή αυτό ο τότε πρόεδρος, κατά τη διάρκεια του Δημόσιας Συζήτησης στις 9.3.2014, είχε παρουσιάσει απόφαση του Δ.Σ. η οποία προσδιορίζει τη σχέση του συλλόγου με τους δημόσιους φορείς.

Δημοσιεύουμε για μια ακόμα φορά αυτή την απόφαση (έχει δημοσιευτεί στο ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ Νο 6/ Νοέμβριος 2014)

www.methoni-castle.gr

Email: info@methoni-castle.gr

Ακολουθήστε μας – Follow us

Με τις δημόσιες υπηρεσίες θέλουμε συνεργασία και το αποδείξαμε έμπρακτα (αρχαιολογικές πινακίδες, καλαθάκια στη περίπτωση της Εφορείας Αρχαιοτήτων Μεσσηνίας, αποφασιστική συνεισφορά στη μελέτη αποκατάστασης του φωτισμού του ανατολικού τείχους και χορηγία καλωδίου παροχής ηλεκτρικής ενέργειας αξίας 6.500 ΕΥΡΩ στον πύργο του Αγ. Νικολάου – Μπούρτζι).

Κάνουμε συγκροτημένες προτάσεις αλλά δεν παίρνουμε εμείς τις αποφάσεις. Η ευθύνη αυτή ανήκει στις υπηρεσίες. Διατηρούμε στο ακέραιο το δικαίωμα της κριτικής, δεν κρίνουμε πρόσωπα αλλά ενέργειες ή παραλήψεις. Όλες οι ενέργειές μας είναι καλοπροαίρετες, δεν διεκδικούμε το αλάθητο, δεν ενεργούμε με προκατάληψη ούτε με διάθεση οιασδήποτε μορφής παρέμβασης στο έργο τους.

Ο σύλλογος δεν εμπλέκεται σε πολιτικά θέματα γενικότερα ή τοπικά. Συνεργάζεται με τους θεσμούς και όχι με τα πρόσωπα. Όταν γίνονται θετικές ενέργειες από την κεντρική ή τοπική διοίκηση τις προβάλλει και τις επικροτεί αλλά όταν γίνονται αρνητικές επεμβάσεις τις επισημαίνει.

Η ΘΕΣΗ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ ΣΑΦΗΣ ΚΑΙ ΙΣΧΥΕΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΑΠΟ ΠΡΟΣΩΠΑ, ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ, ΥΠΟΥΡΓΟΥΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΟΥΣ ΑΡΧΟΝΤΕΣ

Θα θέλαμε όμως να διευκρινίσουμε ότι δεν σκοπεύουμε να «αυτολογοκρινόμαστε» για να μη θιγούν πρόσωπα (ή να θεωρήσουν ότι θίγονται).

Σεβόμαστε το έργο των Δημόσιων λειτουργών αλλά είμαστε «ενδιαφερόμενο μέρος» και ακριβώς γι' αυτό το λόγο λέμε και γράφουμε αυτά που πιστεύουμε χωρίς πρόθεση κολακείας ή απαξίωσης.

Είμαστε αποφασισμένοι να ασκούμε το δικαίωμά μας για ενημέρωση και να προωθήσουμε το νέο μοντέλο διαχείρισης των μνημείων στο πλαίσιο των αποφάσεων όλων των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Συμβούλιο Αρχηγών, Ευρωπαϊκής Επιτροπής και Ευρωκοινοβουλίου).

Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΑΣ ΓΙΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΗΜΑΙΑΣ ΣΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΤΗΣ ΜΕΘΩΝΗΣ

Στη διπλανή σύνθεση απεικονίζονται η είσοδος του κάστρου το 1829 (επάνω αριστερά). Διακρίνεται ο ιστός που υπήρχε για την ανάρτηση της σημαίας του εκάστοτε κατόχου του κάστρου.

Στις άλλες δύο φωτογραφίες (σε μακρινό και κοντινό πλάνο) έχει γίνει ψηφιακό φωτομοντάζ

ώστε να έχουμε μια εικονική φωτογραφία της σημαίας να κυματίζει στο ψηλότερο σημείο του κάστρου.

